

ליקוטי מוהר"ן קמא
תורה ס"ג

סוד פִּזְנַת הַמִּיָּלָה

כולל ליקוטי תפילות, וקיצור ליקו"מ.
חיי מוהר"ן, ימי מוהרנ"ת, פרפראות,
וחלק מליקוטי הלכות על התורה

כולל מאמר מיוחד
ממורינו הרב שליט"א
שנכתב על תורה זו

יו"ל ע"י מפעל "אפויים בלבז"
ע"פ הוראת מורינו הרב שליט"א
חודש אדר ב' תשפ"ד

מאמר לתורה ס"ג

רבינו מפרש בתורה ס"ג שהעקר זה שמירת הברית, "בשתים יכסה רגליו" זה שמירת הברית, "ובשתים יכסה פניו, ובשתים יעופף", כנגד ששת ימי השבוע שבוראים אותם רק על ידי שמירת הברית, בוראים שמים וארץ חדשים לעיני כל עם ישראל.

כי ברית שהיא שמירת הברית היא המקימת שמים וארץ, וזה סוד "בראשית" – 'ברית אש', כי ששת הימים כלולים משש טפחים שהם "בשתים יכסה רגליו, ובשתים יכסה פניו, ובשתים יעופף", שהוא בחינת ברית בחינת "צדיק יסוד עולם", כלולה מששת הבחינות, ששת הטפחים, שרק על ידי שמירת הברית יש קיום לשמים וארץ.

והעקר "בשתים יכסה רגליו, ובשתים יכסה פניו", ורק על ידי שמירת הברית תבוא הגאולה השלמה במהרה בימינו, אמן נצח סלה ועד.

אליעזר ברלנד

מעלת תורתו וספריו הקדושים

הֲלֹא כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּיָדָךְ, הַמְּלֵאִים אוֹצְרוֹת
גְּדוּלוֹת, אוֹצְרֵי אוֹצְרוֹת שֶׁל יִרְאֵת שָׁמַיִם וְהַתְגַּלוֹת
אֱלֹקוֹת בְּדַרְכֵּי נִפְלְאִים הַשְׁוִיִּם לְכָל נֶפֶשׁ גָּדוֹל
וְקָטָן נֶעֱר וְזָקֵן. הִפֵּךְ בָּהֶם וְהִפֵּךְ בָּהֶם וְסִיב וּבִלָּה
בָּהֶם שְׂאִין לָךְ מִדָּה טוֹבָה מֵהֶם.

(עלים לתרופה ז')

ליקוטי מוהר"ן - תורה ס"ג

סוד פְּחִינַת הַמִּילָה

וּבְשָׂתִיִּם יִכָּסֶּה פָּנָיו הוּא בְּחִינַת שְׁנֵי
טַפָּחִים, בְּחִינַת מְגֻלָּה טַפָּח וּמְכַסֶּה
טַפָּח הַנֶּאֱמָר בְּבְרִית, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה (גדרים כ:). וְכֵן
בְּשָׂתִיִּם יִכָּסֶּה רַגְלָיו הוּא בְּחִינַת וְטַפָּח
לוֹ בְּסִנְדְּלוֹ (בבא קמא שם). וְהוּא גַם כֵּן
בְּחִינַת שְׁנֵי טַפָּחִים כַּנ"ל, מְגֻלָּה טַפָּח
וּמְכַסֶּה טַפָּח. וּבְשָׂתִיִּם יְעוֹפֵף, הוּא
בְּחִינַת עוֹפּוֹת שֶׁנִּכְרְאוּ מִן הָרֶקֶק (חולין
כז:), בְּחִינַת טוֹפָח עַל-מִנָּת לְהַטְפִּיחַ
(יומא עח גיטין טז עז ט:). וְכָל הַשְּׂשֻׁה טַפָּחִים
בָּלָם כְּלוּלִים וּמִנְחִים בְּבְרִית, כִּי הַשְּׂשֻׁה
טַפָּחִים הַנ"ל הֵם בְּחִינַת שְׂשֻׁת יָמִים

כִּי בְרִית נִקְרָא בְּלִשׁוֹן תַּרְגוּם אֲמָה,
וְכְמוֹ שֶׁמְזָכָר בְּלִשׁוֹן זֶה בְּגִמְרָא (שבת קח:)
וְהוּא בְּחִינַת אֲמָה בַּת שְׂשֻׁה טַפָּחִים,
שְׂשֻׁה בְרִית כְּלוּל מֵהֶם. וְהוּא בְּחִינַת (ישעיה
ו:): שָׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ, שְׂשֻׁ
כְּנָפִים שְׂשֻׁ כְּנָפִים לְאַחֵד. שְׂשֻׁ כְּנָפִים,
הֵם בְּחִינַת הַשְּׂשֻׁה טַפָּחִים הַנ"ל, וְהֵם
נִחְלָקִים לְשֵׁלֶשׁ, הֵינּוּ בְּחִינַת (שם)
בְּשָׂתִיִּם יִכָּסֶּה פָּנָיו, וּבְשָׂתִיִּם יִכָּסֶּה
רַגְלָיו, וּבְשָׂתִיִּם יְעוֹפֵף. כִּי פָּנִים הוּא
בְּחִינַת וְטַפָּח לוֹ עַל פָּנָיו (בבא קמא לב:).

שָׁבָהָם עֲשֵׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ,
בְּבַחֲיִנַת (תהלים לט): הִנֵּה טַפְחוֹת נִתְּתָה
יָמַי; כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (שמות כ): שִׁשֶּׁת יָמִים
עֲשֵׂה ה' וְכוּ' וַיִּנַּח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי; הִינּוּ
שָׁכַל הַשִּׁשֶּׁת יָמִים, בְּחִינַת הַשִּׁשֶּׁה
טַפְחִים, הִנִּיחַ כָּלָם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי,
שֶׁהוּא שֶׁבַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרִית, כְּמוֹ
שִׁפְתוֹב (שם לא): בְּרִית עוֹלָם בֵּינִי וּבֵין
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְזֶה בְּחִינַת בְּרָאשִׁית - בְּרָא
שֵׁית (תיקון יא). בְּחִינַת שִׁשֶּׁת יָמִים, שִׁשֶּׁה
טַפְחִים הַנ"ל, שִׁכְלָם מִנְּחִים וּכְלוּלִים
בְּבְרִית. וְזֶה בְּרָאשִׁית - בְּרִית אֵשׁ (תיקון
ג' דף יח). הִינּוּ בְּרִית שֶׁהוּא כָּלוּל מִשִּׁשֶּׁה
יָמִים, שִׁשֶּׁה טַפְחִים, שֵׁשׁ כְּנָפִים. וְזֶה
בְּרִית אֵשׁ, בְּחִינַת שְׂרָפִים בְּשֵׁשׁ כְּנָפִים,
שֶׁהֵן בְּחִינַת שִׁשֶּׁה טַפְחִים כַּנ"ל. כִּי גַם
אֵשׁ יֵשׁ לָהּ שִׁשֶּׁה כַּחוֹת, וְכַמְבָּאָר גַּם
לְמַחְקָרִים, שֵׁשׁ שִׁשֶּׁה כַּחוֹת בָּאֵשׁ,
הִינּוּ: מַתִּיף וּמִקְפִּיא, מְבַשֵּׁל וְשׂוֹרֵף,
מִשְׁחִיר וּמְלַבֵּין. וְכֵן עוֹף יֵשׁ בּוֹ שִׁשֶּׁה
כַּחוֹת, כִּי עַל־יְדֵי הָעֹפִיפָה הוּא נִעְלָם
וּמִתְגַּלָּה, קָרוֹב וְרָחוֹק וְכוּ':

וְהַצְדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּרִית, בְּחִינַת
(משלי י): צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם, הוּא כָּלוּל
מִבְּחִינַת הַשִּׁשֶּׁה טַפְחִים הַנ"ל,
שֶׁנִּחְלָקִים לְשֵׁשׁ בְּחִינַת שָׁל שְׁתֵּים
שְׁתֵּים, הִינּוּ שָׁכַל בְּחִינַת מַהֲשֵׁל, הוּא

בְּחִינַת מְגַלָּה טַפַּח וּמְכַסֶּה טַפַּח. כִּי
הוּא בְּחִינַת מְגַלָּה טַפַּח וּמְכַסֶּה טַפַּח
נֶגֶד עֲצָמוֹ, וְזֶה בְּחִינַת בְּשִׁתִּים יְכַסֶּה
כְּנִיּוֹ. וְכֵן הוּא בְּחִינַת מְגַלָּה וּמְכַסֶּה וְכוּ'
נֶגֶד הָעוֹלָם, וְזֶה בְּחִינַת בְּשִׁתִּים יְכַסֶּה
רַגְלָיו. וְכֵן הוּא בְּחִינַת מְגַלָּה וּמְכַסֶּה
נֶגֶד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה בְּחִינַת בְּשִׁתִּים
יְעוֹפֵף. כִּי לְפַעֲמִים הוּא אֵצֶל הָעוֹלָם
בְּחִינַת מְגַלָּה, שֶׁמְגַלָּה וּמְקַרֵּב עֲצָמוֹ
אֵלֵיהֶם. וְלְפַעֲמִים הוּא בְּחִינַת מְכַסֶּה,
שֶׁנִּתְכַּסֶּה וְנִתְעַלֵּם מֵהֶם, שֶׁמִּתְרַחֵק
מֵהֶם מְאֹד. וְלֹא דִי שֶׁמִּתְרַחֵק מֵהֶם,
וּמִתְרוֹמֵם מֵהֶם, וְאֵינָם יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב
אֵלָיו, אֲלֹא שְׁנוּפְלִים עָלָיו קִשְׁיוֹת
וּתְמִיחוֹת, עַד שֶׁנִּתְעַקֵּם וְנִתְבַּלְבַּל מֵהֶם,
מִחֲמַת שֶׁנִּתְרַחֵק מֵהֶם מְאֹד, וְקִשָּׁה עָלָיו
קִשְׁיוֹת וּפְלִאוֹת, וְזֶה בְּחִינַת מְכַסֶּה
טַפַּח. וְזֶה בְּחִינַת וּבְשִׁתִּים יְכַסֶּה רַגְלָיו -
רַגְלֵי לְשׁוֹן הַמִּשְׁכָּה, כְּמוֹ (שמות יא): וְכָל
הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם - תְּהוֹלְכִים אַחֲרֵי
עֲצָתָהּ. הִינּוּ, שֶׁבַח־הַמִּשְׁכָּה שֶׁמִּמֶּשֶׁיף
הָעוֹלָם אֵלָיו, הוּא בְּחִינַת מְגַלָּה טַפַּח
וּמְכַסֶּה וְכוּ' כַּנ"ל. כִּי מִחֲמַת שֶׁמֶח
הַצְדִּיק בְּעֲצָמוֹ אֵי אֲפָשָׁר לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ,
עַל־כֵּן הוּא צָרִיף לְהִתְכַּסּוֹת וּלְהִתְלַבֵּשׁ
עֲצָמוֹ בְּדְבָרִים קְטָנִים, כְּדֵי שִׁיּוּבֵל
לְהִתְגַּלּוֹת, שִׁיּוּבְלוֹ הָעוֹלָם לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ.

וְזֶה בְּחִינַת מְגִלָּה טַפַּח וּמִכְסָּה טַפַּח –
שָׁמָּה שְׂמִיכָסָּה וּמִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ, הוּא
בְּחִינַת מְגִלָּה, שָׁעַל יְדֵי זֶה הוּא מְגִלָּה
עֲצָמוֹ אֵלֵיהֶם, כִּי בִּלְאֵזֶה לֹא הָיָה
אֲפָשָׁר לְהִתְגַּלּוֹת אֵלֵיהֶם. וְלַפְעָמִים
הוּא בְּחִינַת מִכְסָּה מִמֶּשׁ, שְׂמִיכָסָּה
וּמִתְעַלֵּם מֵהֶם וְנִתְרַחֵק וְנִפְלָא מֵהֶם
כַּנִּלְל:

וְכֵן אֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ צָרִיךְ לְהִיּוֹת
בְּחִינַת מְגִלָּה וּמִכְסָּה וְכוּ', כִּי צָרִיךְ
לְדַבֵּק וּלְקָרֵב עֲצָמוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
כְּאִלוּ כִּבְיָכּוּל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נִגְלָה
וּמִתְקָרֵב אֵלָיו. אָבֵל כָּל מֶה שְׂמִיכָקֵרֵב
יֹתֵר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, צָרִיךְ לְהִתְרַחֵק
יֹתֵר, הֵינּוּ כָּל מֶה שְׂמִיכָקֵרֵב יֹתֵר,
צָרִיךְ לֵידַע שֶׁהוּא רְחוּק מְאֹד מִהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִם יִחְשַׁב וַיִּדְמָה בְּדַעְתּוֹ
שֶׁכִּבֵּר נִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וַיִּדַּע
בִּידְעוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, זֶה סִימָן שְׂאִינוֹ
יֹדַע כָּלוּם, כִּי אִם הָיָה יֹדַע קִצָּת
מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הָיָה יֹדַע שֶׁהוּא רְחוּק
מְאֹד מִמֶּנּוּ, כִּי כָּל מֶה שְׂמִיכָקֵרֵב יֹתֵר
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וַיִּדַּע יֹתֵר, הוּא יֹדַע
שֶׁהוּא רְחוּק מְאֹד, וְאִינוֹ יֹדַע כָּלֵל. וְזֶה
דָּבָר שְׂאִי אֲפָשָׁר לִפְּהַל לְדַבֵּר וּלְהַסְבִּיר
זֹאת, כִּי גְדֻלַּת הַבּוֹרָא אֵין שְׁעוֹר. וְזֶה
בְּחִינַת (ישעיה נז): שָׁלוֹם לְרְחוּק וּלְקָרוֹב,

בְּחִינַת מְגִלָּה טַפַּח וּמִכְסָּה וְכוּ', שָׁכַל
מֶה שְׂמִיכָקֵרֵב מִתְרַחֵק כַּנִּלְל. וְזֶה בְּחִינַת
וּבְשִׁתִּים יְעוּפָה, יְעוּפָה כְּתִרְגוּמוֹ
מִשְׁמֵשׁ, הֵינּוּ בְּחִינַת מְגִלָּה טַפַּח
וּמִכְסָּה וְכוּ' שֶׁל הַשְּׁמוּשׁ, שְׂמִיכָסָּה
וְעוֹבֵד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כַּנִּלְל:

וּבְשִׁתִּים יִכְסָּה פָּנָיו – זֶה בְּחִינַת מְגִלָּה
טַפַּח וּמִכְסָּה טַפַּח אֵצֶל עֲצָמוֹ, כִּי פָּנִים
לְשׁוֹן פֶּעַם, כָּמוֹ שְׂכֵתוֹב (שְׁמוֹת לג): פָּנֵי
יִלְכוּ; וְגַם פָּנִים לְשׁוֹן רָצוֹן וְהַשְּׁגָחַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כָּמוֹ שְׂכֵתוֹב (במדבר ו): יָאֵר
ה' פָּנָיו אֵלָיִךְ. וְהַצָּדִיק הוּא לַפְעָמִים
מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ יְסוּרִין בְּשָׂבִיל הָעוֹלָם,
וְהוּא כָּמוֹ חֲלוּף, שְׂמִיכָלִיף עִם הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ הַהִשְׁפָּעָה וְהַהִשְׁגָּחָה, שְׂאִינוֹ
רוֹצֶה זֹאת הַהִשְׁפָּעָה וְהַהִשְׁגָּחָה, וּמִכְסָּה
פָּנֵי הַשְּׁגָחָה זֶה, וּמְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ
יְסוּרִין, כִּי הוּא בּוֹחֵר בְּהִשְׁפָּעָה
וְהַהִשְׁגָּחָה רִוּחָנִיּוֹת. וְאוֹתָהּ הַהִשְׁפָּעָה
שֶׁחֲלָכָה לָהּ, נִתְפָּזְרָה בֵּין הָעוֹלָם. וְזֶה
בְּחִינַת מְגִלָּה טַפַּח וּמִכְסָּה וְכוּ',
שְׂלַפְעָמִים מְגִלָּה פָּנִים שֶׁל רָצוֹן
וְהַהִשְׁגָּחָה, וּמִכְסָּה פָּנִים שֶׁל פֶּעַם,
וְלַפְעָמִים מִכְסָּה פָּנִים שֶׁל רָצוֹן
וְהַהִשְׁגָּחָה כַּנִּלְל: וְלָחֶם הַפָּנִים הוּא בְּחִינַת
בְּרִית, כָּמוֹ שְׂכֵתוֹב (ויקרא כד): בְּיוֹם
הַשַּׁבָּת יַעֲרֹכְנוּ לִפְנֵי ה' וְכוּ', בְּרִית

עולם, ונאמר בהם (שמות כה): ועשית לו מסגרת טבח. ועל כן נקראת הבחינה המקבלת הששה טפחים הנ"ל "מטפחת", כמו שכתוב (רות ג): הבי מטפחת; כי זה היה בקשתה, כמו שכתוב (שם): ופרשת כנפיו על אמתך; שבקשה הכנפים הנ"ל, שהן בחינת הששה טפחים כנ"ל. על כן: ויאמר לה הבי מטפחת, וימד לה שש שעורים; שהן בחינת ששה טפחים, שש כנפים הנ"ל:

ויש נחש, ונמלה בתוך פיה. וזאת הנמלה אין לה ניהא בודאי, מחמת שהיא בתוך פיה של נחש. והנחש פעמים הולך, ופעמים מעופף. והחלוק שבין הליכה לעפיה - כי בעפיה יוכל לעוף ולפרח ברגע הרבה, אבל בהליכה הוא הולך מעט מעט, בדרך החולך, שהוא תנועה כבדה. ובכל הדבורים רעים שמדברים, ובפרט כשהם נוגעים על צדיקים וגדולים, באלו הדבורים הם עושים כנפים להנחש, שיוכל לעופף. כי על ידי דבורים קדושים, עושים כנפים וקדשה, בבחינת (קהלת י): ובעל כנפים יגיד דבר; אבל באלו הדבורים רעים, עושים כנפים להנחש, והם נגד השש

כנפים של הקדשה הנ"ל. כי הדבור יוצא מכנפי ראה, על כן נעשה ממונו בחינת כנפים להנחש, כי הדבור היוצא משיית עזקאין דקנה, הוא נגד השש כנפים של הקדשה הנ"ל. והנחש הם אלו החכמים להרע, החוקרים פילוסופיא ואפיקורסות, כמו שכתוב (ירמיה ד): חכמים המה להרע ולהטיב לא ידעו; שהם רק חכמים להרע, שאם ירצו להשתמש בחכמתם להיטיב לא יוכלו. והם בחינות הנחש, בחינות (בראשית ג): והנחש היה ערום מכל חיות השדה. ועל ידי דבורים רעים, עושים כנפים להחכמים אלו, שהם בחינת הנחש, שיוכלו לעוף ולפרח, הינו שמעופפת ומתפשטת חכמתם ואפיקורסית שלהם בעולם, ומזיק מאד להעולם. וגם בחקירותם בעצמם הם מעופפים, כמו מי שיש לו שכל מעופף, הינו ששכלם מעופף במהירות, ונפתח להם חכמתם מאד. אבל אם אין להנחש כנפים, הינו שאין להם דבורים רעים כנ"ל, אזי אין להנחש רק בחינת הליכה, הינו שאין להחכמים להרע הנ"ל, רק מה שחוקרים בינם לבין עצמן, ואינם מעופפים בעולם, הינו שאין מתפשט

וּמַעֲוִיפָה חֲכָמָתָם בְּעוֹלָם, וְאִינָם יְכוּלִים
 לְהִזִּיק לְהָעוֹלָם, רַק לְמִי שְׁפָמוּךְ
 אֱלִיָּהֶם, כְּגוֹן תְּלַמִּידֵיהֶם וְחֲבָרֵיהֶם, אֲבָל
 בְּרַחוּק מֵהֶם אִינָם יְכוּלִים לְהִזִּיק. כְּמוֹ
 הַחֹלֶלֶךְ, שֶׁהוֹלֵךְ רַק מָעֵט, וְאִינוּ יְכוּלִים
 לְמַהֵר לְמַרְחוּק כְּמוֹ הַמַּעֲוִיפָה. וְגַם בֵּינָם
 לְבֵין עֶצְמָן אֵין שְׂכָלָם מַעֲוִיפָה, הֵינוּ
 שְׂאִין נִפְתָּח לָהֶם הַחֲכָמָה כָּל־כָּף,
 וְאִינָם מַעֲוִיפִים וּמַהֲרִים בַּחֲכָמוֹת
 שְׁלָהֶם, רַק חוֹקְרִים בַּחֲכָמָתָם מָעֵט
 מָעֵט, כְּמוֹ הַחֹלֶלֶךְ. וְגַם מִה שְׁמִזִּיקִים
 לְאַחֲרִים בַּחֲכָמָתָם הוּא רַק בַּבְּחִינָת
 הַלִּיכָה, שְׂאִינוּ מַעֲוִיפָה וְנִכְנָם בְּעַמֻּק
 לְתוֹךְ הַמֶּחֶ וְהַלֵּב, רַק שְׁנִדְבָק קִצָּת
 לְהַמֶּחֶ, אֲבָל אִינוּ נִכְנָם בְּעַמֻּק לְתוֹךְ
 הַלֵּב וְהַמֶּחֶ. אֲבָל כְּשֵׁישׁ לָהֶם, חֵם
 וְשָׁלוֹם, כְּנָפִים מְדַבּוּרִים רָעִים כַּנֵּ"ל,
 אֲזִי שְׂכָלָם מַעֲוִיפָה כַּנֵּ"ל, וְגַם מִזִּיק
 לְמַרְחוּק, כְּמוֹ הַמַּעֲוִיפָה שְׁמַעֲוִיפָה
 בְּשָׁעָה אַחַת לְמַרְחוּק, וְגַם שְׁמַעֲוִיפָה
 חֲכָמָתָם הַמְּשַׁבֵּשֶׁת וְנִכְנָם וְנִדְבָק בְּהַמֶּחֶ
 וְהַלֵּב בְּעַמֻּק גָּדוֹל מְאֹד: וְהַנִּמְלָה הַמִּנְחָה
 בְּתוֹךְ פִּי הַנִּחָשׁ, הוּא בְּחִינַת חֲכָם
 הַדּוֹר, שֶׁהוּא חֲכָם תִּישָׁר וְהַצַּדִּיק וּבַעַל
 מַדּוֹת טוֹבוֹת, וּמַחֲמַת שֶׁהוּא חֲכָם גָּדוֹל
 דִּקְדָּשָׁה וְנִכְנָם בְּאֵלוֹ הַחֲכָמוֹת, אֲזִי
 כְּשֶׁאֵלוֹ הַחֲכָמִים נִכְנָסִים בַּחֲקִירָתָם

לְחַקֵּר בְּאֵלוֹ הַחֲכָמוֹת, אֲזִי יֵשׁ לוֹ צֶעַר
 גָּדוֹל מְאֹד, וְיֵשׁ לוֹ מִלְחָמָה גְּדוֹלָה
 עִמָּהֶם, הֵינוּ עִם בְּחִינַת הַנִּחָשׁ הַנֵּ"ל, כִּי
 מִתְגַּבְּרִים עָלָיו מְאֹד בְּלִבּוֹלִים וְאַמוּנוֹת
 כְּזָבִיּוֹת, וְהוּא בְּחִינַת מִכְשָׁח בּוֹגֵד,
 שְׂמַתְגַּבֵּר עָלָיו בְּטָחוֹן בּוֹגֵד, שְׂאִינוּ
 בְּטָחוֹן שָׁלֵם וְאַמַּת כְּרָאוּי, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
 אֲמוּנוֹת כְּזָבִיּוֹת. וְזֶהוּ בְּחִינַת (מִשְׁלֵי כה):
 שֵׁן רוּעָה וְרָגֵל מוּעָדֶת מִכְשָׁח בּוֹגֵד;
 הֵינוּ שֶׁזֶה הַמִּכְשָׁח בּוֹגֵד הִיא בְּחִינַת שֵׁן
 רוּעָה אֶת הַחֲכָם, שֶׁהוּא הַנִּמְלָה שְׂבִתוֹךְ
 פִּיהָ כַּנֵּ"ל. כִּי מַחֲמַת שֶׁהוּא חֲכָם וְנִכְנָם
 בְּעִבּוּדֵת הַשֵּׁם, מִתְגַּבְּרִים עָלָיו אֵלוֹ
 הַבְּלִבּוֹלִים וְהַאֲמוּנוֹת כְּזָבִיּוֹת בְּיֹתֵר,
 וְצָרִיךְ לוֹ תָמִיד מִלְחָמָה גְּדוֹלָה עִמָּהֶם.
 וּבֵין כְּשֶׁהַנִּחָשׁ הוֹלֵךְ וּבֵין כְּשֶׁהוּא
 מַעֲוִיפָה, יֵשׁ לוֹ צֶעַר גָּדוֹל וּמִלְחָמָה
 גְּדוֹלָה, רַק שְׁבֹדָאִי בָּעֵת הָעֲפִיפָה צִעְרוּ
 גָּדוֹל יוֹתֵר מְאֹד. וְאֵין לוֹ שׁוֹם נִיחָא בֵּין
 כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ, בֵּין כְּשֶׁהוּא מַעֲוִיפָה. רַק
 שֵׁישׁ מְמַצֵּעַ בֵּין הַלִּיכָה וּבֵין הָעֲפִיפָה,
 וְהוּא בָּעֵת שְׁפּוֹסֵק הָעֲפִיפָה וּמוֹרִיד
 עֶצְמוֹ מִן הָעֲפִיפָה מִמַּעַלָּה לְמַטָּה,
 כְּדָרֵךְ הַמַּעֲוִיפָה בָּעֵת שְׁרוּצָה לְשִׁלְשֵׁל
 וּלְהוֹרִיד עֶצְמוֹ לְמַטָּה, וְאֲזִי יֵשׁ
 לְהַנִּמְלָה הַנֵּ"ל נִיחָא, כִּי אֲזִי אִינוּ הוֹלֵךְ
 וְאִינוּ מַעֲוִיפָה. הֵינוּ, כִּי יֵשׁ כָּמָה עֲתִים

שְׁחַכְמִים נִיחִים וְאִינָם חוֹקְרִין, כְּגוֹן
 בַּעַת שְׁנָה וְאֹכִילָה, וְאִזּוּ יֵשׁ נִיחָא
 לְהַחֲכֵם, שְׁחֹא בְּחִינַת הַנְּמָלָה שְׁבִתוּךְ
 פִּיהָ, כִּי הַחֲכָם הוּא בְּחִינַת נְמָלָה, כְּמוֹ
 שְׁבִתוֹב (מְשִׁלִּי): לֵךְ אֶל נְמָלָה עֹצֵל, רְאֵה
 דְּרָכֶיהָ וַחֲכָם; כִּי זֶה הַחֲכָם מְלַמֵּד דַּעַת
 וְדַרְכֵי ה' אֶל הָעָם: וְזֶה סוֹד מַה שְּׂאֵמֵר
 הַסֵּבֵא (זוֹהַר מִשְׁפָּטִים דף צה): מֵאֵן הוּא נִחָשׁ
 דְּפָרַח בְּאִוִּירָא וְאִזְל בְּפִרוּדָא, בֵּין כֶּךָ
 וּבֵין כֶּךָ אֵית נִיחָא לְחַד נְמָלָה דְּשָׁכַב
 בֵּין שְׁנַי. הֵינּוּ בְּחִינּוֹת הַנְּחָשׁ הַנִּלְל.
 דְּפָרַח בְּאִוִּירָא – שְׁפָרִיחְתּוּ עַל יְדֵי
 הָאִוִּירִים, הֵינּוּ עַל יְדֵי דְבוּרִים רָעִים,
 שְׁנַעֲשֶׂה לוֹ מֵהֶם כְּנָפִים. וְאִזְל בְּפִרוּדָא
 – הֵינּוּ שְׂאִין לוֹ רַק בְּחִינּוֹת הַלֵּיכָה,
 כְּשֶׁכְּנָפִים דִּקְדָּשָׁה הֵם כְּתוּבִין, וְאִין
 לְהַנְחִישׁ כְּנָפִים מִדְּבוּרִים רָעִים, אִזּוּ אֵין
 לוֹ רַק בְּחִינַת הַלֵּיכָה. וְזֶה: וְאִזְל
 בְּפִרוּדָא, בְּחִינּוֹת (יְחֻזְקָא א): וְכִנְפֵיהֶם
 פְּרוּדוֹת מְלֻמְעָלָה; הֵינּוּ בְּחִינּוֹת כְּנָפֵי
 הַקְּדָשָׁה. אִזּוּ: וְאִזְל, שְׂאִין לוֹ רַק
 בְּחִינּוֹת הַלֵּיכָה, כִּי בְּחִינּוֹת הַלֵּיכָה יֵשׁ
 לוֹ תָמִיד, כִּי הַבְּחִירָה חֲפָשִׁית
 לְהַמְחַקְרִים לְחַקֵּר בְּכָל עֵת שִׁירְצוֹ, רַק
 שְׂאִין יְכוּלִים לְעוֹפֶף בְּבְחִינָה הַנִּלְל
 כְּשֶׁאֵין לָהֶם כְּנָפִים מִדְּבוּרִים רָעִים,

וְאִין לָהֶם רַק בְּחִינַת הַלֵּיכָה כַּנִּלְל. בֵּין
 כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ, הֵינּוּ בְּחִינּוֹת הַמְּמַצֵּעַ בֵּין
 הַהֲלִיכָה וְהַעֲפִיפָה כַּנִּלְל, וְזֶה נִקְרָא בֵּין
 כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ, שְׁחֹא בֵּין הַהֲלִיכָה
 וְהַעֲפִיפָה, וְאִזּוּ יֵשׁ לָה נִיחָא לְהַנְמָלָה
 דְּשָׁכַב בֵּין שְׁנָה כַּנִּלְל. שְׂאִירֵי בְּחִינּוֹת
 וְסִימָן בְּפִרוּדָא, הֵינּוּ שְׂאִירֵי הַמְּחַקְרִים,
 שְׁהֵם חֲכָמִים לְהַרְעֵ, שְׁהֵם בְּחִינּוֹת
 הַנְּחָשׁ כַּנִּלְל, חֲכָמָתָם וַחֲקִירָתָם הוּא –
 שְׂאִירֵי בְּחִינּוֹת, שְׁתַּחֲלֵל חֲקִירָתָם
 מִתַּחֲלֵל מִהַמְּחַבְּרִים, מִחֲבוּר חֲמֵר
 וְצוּרָה. וְסִימָן בְּפִרוּדָא, שְׁמִסְתַּיִמָת
 חֲכָמָתָם בְּשִׁכְלִיִּים הַנְּפָרְדִּים. כִּי כֵן דֶּרֶךְ
 כָּל חֲקִירָתָם, לְהַתְחִיל מִחֲבוּר הַחֲמֵר
 וְהַצּוּרָה, וְעוֹלָם מִמְּדִרְגָּה לְמִדְרָגָה,
 מִתַּחֲלָה מִחֲמֵר וְצוּרָה שֶׁל הַנְּשִׁמְיִים,
 וְאַחֲרֵיכֵן מִחֲמֵר וְצוּרָה שֶׁל הַדְּקִים
 יוֹתֵר, וְאַחֲרֵיכֵן מִחֲמֵר וְצוּרָה שֶׁל עֲלָה
 וְעוֹלָל, עַד שְׁמִגְעִים וּמִסִּימָן
 בְּשִׁכְלִיִּים הַנְּפָרְדִּים, וְרוֹצִים לְהַשִּׁיג
 בְּחִקְיָתָם הָאֲנוּשִׁית, הַמְּטַעִית
 וְהַמְּשַׁבֶּשֶׁת, כִּידוּעַ לְהַמְחַקְרִים בְּעֶצְמָן,
 הֵם רוֹצִים לְהַשִּׁיג עַל-יְדֵי חֲקִירוֹתָם
 הַלָּלוּ, מִחֲבוּר חֲמֵר וְצוּרָה, אֶת שִׁכְלִיִּים
 נְפָרְדִּים, וְזֶה: שְׂאִירֵי בְּחִינּוֹת וְסִימָן
 בְּפִרוּדָא:

ליקוטי תפילות – תפילה ס"ג

שומר הברית והחסד, רחם עלי למען שמך, וזכני מעתה לשמור את הברית קדש, שלא אפגם עוד מעתה שום פגם בברית קדש, ואזכה לקדש את עצמי במתן לי, בתכלית הקדשה והפרישות כרצונך הטוב באמת. ותעזרני ותזכני ברחמיך הרבים, לתקן בחיי כל הפגמים הרבים והעצומים מאד שפגמתי בברית קדש מעודי עד היום הזה. חומל דלים, חוס וחמל עלי כי "מה אעשה ליום פקדה, וכי יפקד מה אשיבנו" אוי מי יגור לי אש אוכלה, מי יגור לי מוקדי עולם, אנה אברח, אנה אנוס לעזרה, אנה אוליך את חרפתי, כל בעלי חמלה וחנינה החיים והמתים, בקשו רחמים בעדי, חמלו על צריך לחמלה כמוני, כי אין רחמנות בעולם כאשר על הפוגם נגד השם יתברך, ובפרט בפגם הברית:

רבונו של עולם, רחם עלי ועל כל הרחוקים ממך הצריכים לרחמים רבים. רחם עלינו למען שמך למען הצדיקים אמתיים שומרי הברית, וזכנו מעתה לשוב בתשובה שלמה לפניך ולא נשוב עוד לכסלה. ונזכה שיתקנו הצדיקים כל מה שפגמנו בברית קדש, כי אין בידינו לתקן פגם אחד מפגם הברית, רק על זכות הצדיקים אנו נשענים ועל כחם הגדול אנו סמוכים. זכנו ברחמיך הרבים להתקרב לצדיקים אמתיים שומרי הברית בתכלית השלמות. רחם עלינו והודיענו מהם, ואל תסתיר אותם מלפנינו. זכנו לידע מהם ולהתקרב אליהם באמת, ולקבל מהם קדשה וטהרה באמת, באפן שנזכה מעתה לשוב בתשובה שלמה לפניך, לסור מרע ולעשות הטוב בעיניך תמיד. ותרחם עלינו שנזכה להאמין בהצדיקים אמתיים תמיד, ואל יתבלבל דעתנו ואל יתעקם שכלנו ולבנו, ולא יהיה קשה לנו עליהם כלל, אפלו בעת שהם מתרחקים מאתנו ודרכיהם נפלאה מעינינו מאד, עד שנופלים עליהם קשיות ותמיהות ונתעקם ונתבלבל המח מרובי הפליאות שנופלים עליו בלבנו:

אנא יהוה, עשה למען שמך, ואל יגרמו עונותינו להתרחק מהם חס ושלום על-ידי-זה, רק נזכה להתחזק באמונה שלמה תמיד להאמין בהם תמיד, לידע ולהאמין באמונה שלמה שכל דרכיהם ישרים ונכונים מאד, והם צדיקים וישרים בכל דרכיהם ותנועותיהם, רק שאי אפשר לנו להשיג דרכיהם הנורא ונשגב מאד. ונזכה שירחמו עלינו הצדיקים ויקרבו אותנו בכל פעם ויורידו עצמן אלינו, וילבישו ויכסו אורם הגדול באפן שנזכה שיתגלה לנו אורם הנפלא על-ידי-זה,

וַיְהִי לָנוּ כַּח לִינֵק וְלִשְׂאֵב מִחֲכָמָתָם הַגְּדוֹלָה. וַיִּתְקַרְבוּ עֲצָמָן אֶל הָעוֹלָם, וַיִּרְחֲמוּ עָלֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְחֲמִלָה גְּדוֹלָה, וְכָל מַחֲשַׁבוֹתֵיהֶם יָהִיו לְקָרְבָּנוּ וְלֹא לְרַחֲקָנוּ חֲלִילָה. לְמַעַן נִזְכֶּה לְהִיּוֹת דְּבוּקִים עִמָּהֶם לְעוֹלָם וָעֶד:

וּתְזַכְּנוּ בְּכַחַם וּזְכוּתָם שֶׁנִּזְכֶּה לְהַפִּיר אוֹתָךְ וּלְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, וְנִזְכֶּה לְדַעַת וּלְהַפִּיר אוֹתָךְ גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְכָל מֵה שֶׁנִּתְקַרֵּב אֵלֶיךָ יוֹתֵר, נִזְכֶּה לִידַע בְּכָל פֶּעַם גְּדֹל רַחוּמָנוּ מִמֶּךָ, וַיִּתְנוּצֵץ לָנוּ בְּכָל פֶּעַם נִפְלְאוֹת גְּדֻלָּתְךָ, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג וּלְדַעַת מִמֶּךָ כָּלֵל, כִּמּוֹ שֶׁאָמַר אֱלֹהֵינוּ, לִית מֵאֵן דִּידַע בְּךָ כָּלֵל. וַתֵּתֵן לָנוּ שְׁעוֹר בְּלִבָּנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ וּלְהַשִּׁיג מִרְחוֹק יְדִיעַת אֱלֹהוּתְךָ, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר מִזֶּה כִּי אִם כָּל חֵד כְּפּוֹם מֵה דִּמְשַׁעַר בְּלִבִּיהָ, כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב, נוֹדַע בְּשַׁעְרִים בַּעֲלָהּ. כָּל חֵד לְפּוֹם מֵה דִּמְשַׁעַר בְּלִבִּיהָ:

וּבִכֵּן תִּזְכְּנוּ לְבָלִי לְבַעֵט בִּיסוּרֵין הַמְּכַרְחִים לְקַבֵּל עָלֵינוּ כְּרִצוֹנָךְ הַטּוֹב, וְנִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ אוֹר פְּנֵי רִצּוֹנְךָ הַטּוֹב עָלֵינוּ תָּמִיד, וּלְהַמְשִׁיךְ כָּל טוֹב לְהָעוֹלָם תָּמִיד. וְנִזְכֶּה שִׁיגָנוּ עָלֵינוּ הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּם שֶׁסָּבְלוּ יִסּוּרִים רַבִּים בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל, וּבְזָכוּתָם תִּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ כָּל טוֹב וְחֶסֶד וְיִשׁוּעָה וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים, בְּגִי חַיִּי וּמִזּוּנֵי, וְרַב טוֹב לְבֵית יִשְׂרָאֵל. וּבִפְרָט עַל בְּנֵיהֶם וְזֶרַעַם שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁסָּבְלוּ יִסּוּרִים רַבִּים בְּשִׁבְלֵי כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, רַחֵם עֲלֵיהֶם וְתֵן לָהֶם כָּל טוֹב, וְהַצִּילֵם מִכָּל מִינֵי צַעַר וְיִסּוּרִים וּמִכָּל מִינֵי דְאָגוֹת וּפְחָדִים. וְתִשְׁלַח לָהֶם רַפּוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם לְכָל תַּחֲלוּאֵיהֶם וּלְכָל מַכְאוּבֵיהֶם וּלְכָל מַכּוֹתֵיהֶם, וְתִסִּיר מֵהֶם כָּל מִינֵי מַחֲלָה. אֵל נָא רַפָּא נָא לָהֶם, וְתַחֲלִימֵם וְתַחֲמִים וְתַתְּפִיל בְּעֶדֶם תָּמִיד. וַתֵּתֵן לָהֶם חַיִּים אַרְכִּים, חַיִּים טוֹבִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. וְתַצְלִיחֵם בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, וְתִשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם שְׁפַע טוֹבָה, עֶשֶׂר וְכָבוֹד וְחַיִּים, וְיִזְכּוּ לְתוֹרָה וּגְדֻלָּה בְּמָקוֹם אֶחָד. וַיַּעֲבֹדוּךָ בְּאַמֶּת בְּאַהֲבָה וּבִירְאָה וּבְשִׂמְחָה מִתּוֹךְ הִרְחַבְתָּ הַלֵּב כָּל יְמֵיהֶם לְעוֹלָם, הֵם וְצִאצְּאֵיהֶם וְצִאצְּאֵי צִאצְּאֵיהֶם עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, כִּאֲשֶׁר כָּתוּב לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁבְּזִמָּן שֶׁאָדָם זוֹכֶה, זוֹכֶה לוֹ וּלְדּוֹרוֹתָיו וּלְדּוֹרוֹת דּוֹרוֹתָיו עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת. זָכוֹר אֵל תִּשְׁכַּח כָּל הַיִּסּוּרִים שֶׁסָּבְלוּ עַד הַנָּה וְאָמַר לְצָרוֹתֵיהֶם דִּי, וְאֵל תּוֹסִיף עוֹד לְיִסְרָם. רַחֵם עֲלֵיהֶם מַעֲתָה וְתוֹשִׁיעַם בְּכָל מִינֵי יִשׁוּעוֹת, וַתֵּתֵן לָהֶם בְּגִי חַיִּי וּמִזּוּנֵי בְּשִׁפְעַ גְּדוֹל, וְתִרּוּמִם קֶרֶן וּמִזְלָם לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, וְתִשְׁמַחֵם בְּכָל מִינֵי שִׂמְחוֹת, וְתַגְדִּיל שְׂמֵם עַד עוֹלָם, וַיִּקֵּם מִקְרָא שֶׁכָּתוּב, וּפְרִי הָאָרֶץ לְגֹאֲוֹן וּלְתַפְאֲרָתָהּ. וְתַבְרַכֵּם בְּכָל הַבְּרָכוֹת וְתַאֲרִיךְ יְמֵיהֶם וּשְׁנוֹתֵיהֶם, יִלְכוּ יוֹנְקוֹתָם וַיְהִי כְּזִית הוֹדֵם. עוֹד יְנוּבּוֹן בְּשִׁיבָה דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ:

ובכן תרחם עלינו ותושיענו ותזכנו שנשמר את פינו ולשוננו מכל מיני דבורים רעים שבעולם, שלא יצא מפינו לעולם שום דבור של שקר ולשון הרע ורכילות וליצנות וחניפות ודברים בטלים ונבול פה, ולא שום דבור הגורם לבייש פני חברנו או לצער ולקנטרו חס ושלום, ולא שום דבור פגום שבעולם:

רבנו של עולם, מלא רחמים, רחם עלינו ושמרנו והצילנו מכל מיני דבורים פגומים שבעולם. אלהי נצור לשוננו מרע ושפתנו מדבר מרמה. שיתה יהוה שמרה לפינו נצרה על דל שפתנו. ועל ידי־זה תכניע ותשבר ותמגר ותכלה ותעקר ותבטל כל מיני חכמות הרעות של הפילוסופים והאפיקורסים, אשר חכמתם הרעה מזקת להעולם מאד מאד כֹּאֲשֶׁר אַתָּה יָדַעְתָּ. “שִׁנְנו לְשׁוֹנָם כִּמוֹ נֶחֱשׁ חֲמַת עֶכְשׁוֹב תַּחַת שְׁפָתֵימוֹ סֵלָה”. רחם על הנמלה המנחת בתוך פי הנחש בין שניה. מלא רחמים, הביטה בעניה ומכאובה הקשה. אוי מי יכל לסבל צער ומכאוב כזה. “וַאֲתָה יְהוָה עַד מָתִי”. מתי תקום ותרחם עליה. ראה נא בענינו וריבה ריבנו ומהר לגאלנו גאלה שלמה מהרה למען שמך. והצילנו מכל מיני חכמות רעות של האפיקורסים והפילוסופים שלא יגיעו עלינו, ובצל כנפיהם תסתירנו, ותגביר כח הכנפים דקדושה, ותעקר ותסיר ותבטל כנפי הנחש שהם החכמים להרע החוקרים פילוסופיא ואפיקורסות, שלא יהיה להם שום כח לעוף בחכמתם למרחוק, ולא תתפשט חכמתם בעולם, וגם לא תעופף חכמתם בעמק לתוך המח והלב, וגם לא תעופף חכמתם בעצמן, שלא יוכלו לעוף בחכמתם לחקירות עמוקות, רק תמעט ותחליש חכמתם בכל הבחינות, עד שתבטל חכמתם הרעה לגמרי מן העולם, ותתגלה חכמה האמתית של חכמי האמת בעולם, עד אשר יפירו וידעו כל באי עולם כי אתה הוא יהוה האלהים לבדך עליון לכל ממלכות הארץ, “אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם, וְאֶת הָאָרֶץ, אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם”. ותהפך לכל העמים “שִׁפָּה בְּרוּרָה לְקֹרֵא כָּל־בָּשָׂם יְהוָה לַעֲבֹדוֹ שָׁכֵם אֶחָד”. ותעביר גלולים מן הארץ והאלילים פרות יפרתון, וכל חכמות רעות תבטל ותעקר מן העולם. ותתגבר ותתחזק ותתפשט חכמה האמתית בעולם, היא חכמת תורתנו הקדושה, לידע ולהפיר אותך באמונה שלמה באמת ולעבד אותך באמת ובתמים כל ימי חיינו לעולם, ויקים מהרה מקרא שפתוב, והיה יהוה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד. אמן ואמן:

קיצור ליקוטי מוהר"ן - תורה ס"ג

ד הצדיק לפעמים מקבל על עצמו יסורין בשביל העולם. הינו שאינו רוצה להשפעה וההשגחה שהיה צריך לבוא אליו ומקבל על עצמו יסורין כנ"ל כי הוא בוחר בהשפעה והשגחה רוחניית. ואותה ההשפעה שהלכה לה נתפזרה בין העולם:

ה יש נחש שהוא בחינת "חכמים המה להרע" החוקרים פילוסופיא ואפיקורסות. ועל-ידי דבורים רעים, כגון: לשון הרע, רכילות, שקרים, ליצנות, חנופה, ומביש את חברו בדבורים, ונבול פה, ודברים בטלים, ושאר דבורים רעים ובפרט כשמדבר לשון הרע על צדיקים וכשרים, על-ידי כל אלו הדבורים רעים עושים כנפים להנחש שיוכל לעוף ולהזיק בעולם מאד חס ושלום, הינו שמתגברת ומעופפת חכמתם ואפיקורסות שלהם שהוא בחינת נחש הקדמוני על-ידי דבורים רעים הנ"ל ומזיקים מאד להעולם. אבל על-ידי דבורים קדושים עושים כנפים דקדשה, וכשהכנפים דקדשה הם בתקונם ואין להנחש כנפים מדבורים רעים הנ"ל אז אינם יכולים להזיק כל-כך להעולם:

א ברית נקרא בלשון תרגום אמה והוא בחינת אמה בת ששה טפחים שהברית כלול מהם והוא בחינת "שרפים עומדים ממעל לו יש כנפים" וכו' (ישעיה ו' ב):

ב הצדיקים המנהיגים האמתיים יש בהם כמה שנויים בענין הנהגת בני העולם המתקרבים אליהם. כי לפעמים הצדיק מקרב עצמו אל העולם מאד ולפעמים הוא מכסה ומעלים עצמו מהם ומתרחק מהם מאד. ולא די שמתרחק מהם ואינם יכולים להתקרב אליו אלא גם נופלים עליו קשיות ותמיהות עד שנתעקם ונתבלבל מחם מהנהגתו עמהם וכל זה לטובת המתקרבים אליו. על כן אל יבהלוד רעיוניך על זה כי הכל לטובתך:

ג כל מה שנתקרב יותר להשם יתברך צריך לידע שהוא רחוק מאד ממנו יתברך. כי אם יחשב וידמה בדעתו שכבר נתקרב להשם יתברך ויודע בידיעת השם יתברך זה סימן שאינו יודע כלל, כי אם היה יודע קצת מהשם יתברך היה יודע שהוא רחוק מאד ממנו יתברך ואינו יודע כלל. וזה דבר שאי אפשר לפה לדבר ולהסביר זאת כי לגדלת הבורא יתברך אין שעור:

חיי מוהר"ן

גזירה שפא יעשה סנדל למשל וכו' כמי שפא וטפח לו על פניו וכו' וגם הזכיר מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (גדה כה:): דרוסת איש וכו' מה שעשתה ענוה עקב לסלותא. ובכל אלו הענינים מרמז שיש סודות התורה בענין העקב והסנדל ובענין טפחו בפניו שהזכיר, וכל זה נוגע לענין פגם הברית ותקונו שכל זה ענין מילה שהוא תקון הברית כמובן מכל הנ"ל למשכיל.

ואחר-כך ענה ואמר כל התורה המבארת בסימן הנ"ל ועדין אין אתנו יודע עד מה. וגם התורה הנ"ל לא אמר בבאור קשר הענינים רק הכל בדרך רמז והתנוצצות, ובכל זה ראינו בעינינו גבורות הבורא יתברך איך בדברי שיחה של הצדיקים האמתיים מלבשים סודות כאלה. והשם יתברך יראנו גפלאות שנוכח להבין כל זה בשלמות:

(אמר המעתיק שמעתי שאחר שאמר רבנו זכרוננו לברכה, מאמר סוד פונת המילה הנ"ל, שאלו אותו אחר-כך קצת מאנשי-שלומנו איזה שאלות במאמר זה, כי קצת דברים אינם מובנים שם כל-כך. וגם קשר המאמר אינו מובן כל-כך. השיב להם רבנו זכרוננו לברכה מי חייב לכם שאין לכם השגה וידיעה בענינים דקים ורוחניים. ובלשון אשכנז: "ווער איז אייך שולדיג אז איהר האט גיט קיין ידיעה אין איידלקייט"):

כ"ז. התורה שבסימן ס"ג המתחלת סוד פונת המילה. נאמרה בבקר קדם סעדת שחרית בשבת שקדם הברית מילה של בנו הקדוש שלמה אפרים זכרוננו לברכה שנת תקס"ה סמוך לראש-חודש ניסן.

ואחר שיצאו רב העולם שפאו לקבל פנים כנהוג שנקרא שלום זכר. ומעשה שהיה כך היה. אחר שיצאו ההמון עם נשארנו אנחנו עומדים לפניו בתוך כך הסתכל על המנעל שלי שנתעקם מאד הינו שהעקב (שקורין פידעשווי) נתעקמה הרבה לפניו על פני המנעל. ענה ואמר המנעל שלך הוא דומה כמי שטופחין בפנים ואמר בזו הלשון בלשון אשכנז: "דיין שיך האט אפנים וויא א פאטש אין פנים". ואחר-כך שתק מעט והנה אנחנו בודאי היינו מאמינים שכל דבריו אינם פשוטים ובודאי יש בהם רזין גדולים וכמבאר בסימן מ"ב עין שם.

אחר-כך ענה ואמר שיחות חלין שלנו ואמר בלשון אשכנז בזו הלשון: "אונזער שיחות חלין" ודחק תבת "אונזער" [שלונו], יאמר לי איזה מקבל איך בהווערטיל הזה כלולים כל הפונות של מילה ומה שהוא גבוה מפונות. והתחיל לזרק מפיו הקדוש בתי קדוש ונורא, ואמר יש וטפח לו על פניו, ויש וטפח לו בסנדלו, והזכיר מאמר רבותינו זכרונם לברכה (יבמות מב.): לענין סנדל שאמרו שם לענין מעברת חברו

ימי מוהרנ"ת

סעיף ה': בשנת תקס"ה הנ"ל סמוך לראש חודש ניסן נולד בנו כו' שלמה אפרים זכרוננו לברכה ורבינו זכרוננו לברכה כבד אותי במצות פריעה אצלו, ורבינו זכרוננו לברכה בעצמו היה סנדק וחתן, ומה שהיה נעשה אם היה התינוק הזה נשאר בחיים אי אפשר לבאר ומעט קצת כתוב אצלנו ברמז בעלמא ואנחנו באנו אליו תכף למחרתו אחר יום שנולד הילד הקדוש הנ"ל והיינו שם בשבת וכל השבוע עד שנמול, וגם אחר כך עד יום שלישי למילה ובאותו העת שמענו ממנו תורה הרבה ושיחות נפלאות ונוראות מענין היצר הרע שיש כמה בחינות ביצר הרע וכו' וכמה וכמה צריכין בכל פעם להתחזק מחדש נגדו להכניעו וכו' וקצת מהם נכתבו ונדפסו ואז באותו השבת כשעמדנו לפניו אמר לי דברי צחות על המנעל שלי שנעקם לפניו מאד, ואמר המנעל שלך דומה כמו מי שטופחין לו על פניו ואחר כך ענה ואמר שיחות חלין שלנו (כמפליג בשבח שיחות חלין שלו) איזה מהצדיקים יוכל לומר לי איך בדברי צחות האלו שקורין ווערטייל יש בו כל כונות המילה ולמעלה מהכונות, ואחר כך

התחיל לזרק דבורים מתוך פיו הקדוש, וענה ואמר הלא יש וטפחו לו על פניו וטפחו לו בסנדלו, ואמרו רבותינו זכרונם לברכה סנדל ממאי היה וכו' משל וכו' ואחר כך התחיל לומר התורה הנדפסת בסימן ס"ג ברית נקרא בלשון תרגום אמה וכו' ומי שלא היה אז איך נתגלה התורה הזאת מדבור הנ"ל אי אפשר לצייר לו הענין ומי שהיה אז ראה בעיניו גדלת הבורא יתברך וגדלת התורה וגדלת הצדיקים אמתיים איך כל שיחתם ותנועותם תורה גבוה שראינו בעינינו שבדבור בעלמא שקורין ווערטייל שאמר על המנעל שלי היה כלול בו תורה גבוה ונסתרה כזאת שכלול בה כל סוד כונות המילה ויותר מזה, כאשר אמר בעצמו ובאמת גם התורה הנוראה שגלה אחר כך על זה, גם כן אין מי שישיג אותה היטב כי היא גבוה מאד כדרכו בפרט שזאת התורה לא בארה היטב רק ברמז בעלמא כמבאר למעין שם וכל ימי חייו הקדושים היינו רגילים תמיד לומר, אשרי עבדיך ואשרי אנשיך העומדים לפניך השומעים את חכמתך, אשרינו שזכינו לזה, זה חלקנו מכל עמלנו.

ליקוטי הלכות

הלכות סימני עוף טהור הלכה ד'

עופות טמאים שיונקים מכנפי הנחש שנעשים מדבורים רעים, שעל-ידי-זה מתגבר חכמת הטבע בעולם חס ושלום כנ"ל. ועל-כן לא נתפרשו סימני עוף טהור בתורה, כי אי אפשר לפרש הסימנים בתורה שבכתב, כי אי אפשר לברר בכתב הסימנים שבין חכמת האמת שמתגברת על-ידי כנפי הקדשה, שמשם יניקת עופות טהורים, ובין חכמת שקר של חכמי הטבע שבאים לכפירות על-ידי חכמתם הרעה, כי השקר מתגבר כנגד האמת עד שקשה להבחין ביניהם ואי אפשר לבאר בכתב הסימנים שביניהם. כי זה ידוע, שיש כמה מבוכות וכפירות הנמשכין מחכמי הטבע שאי אפשר ליטבן על פי דעת ושכל כי אם על-ידי אמונה שאנו בני ישראל חזקים באמונתנו שמסרו לנו אבותינו ורבותינו (כמבאר במקום אחר (סימנים סב סד)).

וזה בחינת (חלין סג): "עוף טהור נאכל במסרת", "במסרת" דיקא, לרמז שאי אפשר להבחין ולהבדיל בין עופות טהורים שיניקתם מכנפי הקדשה לעופות טמאים שיונקים מכנפי הנחש שהם בחינת המבוכות והכפירות של חכמי הטבע אי אפשר להכיר ולהבדיל ביניהם על-ידי שום סימן שהוא בחינת מופת השכל הנקראים: מופת חותך, כי אם על-ידי מסרת, דהינו כמו שמסרו לנו אבותינו שאנו סומכים ונשענים רק על דברי אבותינו כמו שמסרו לנו להאמין בה'

סימני עוף טהור לא נתפרשו בתורה אלא מנה וכו', [מינים טמאים בלבד]. והמינין האסורין כ"ד האמורים בתורה. כל מי שהוא בקי באותם מינים ובשמותיהם הרי זה אוכל כל עוף שאינו מהם וכו'. ועוף טהור נאכל במסרת וכו'. כל עוף שהוא דורס ואוכל בידוע שהוא ממינים הטמאים וכו'. ואם ידוע שאינו דורס יש שלשה סימני טהרה: אצבע יתרה וזפק וקרקבנו נקלף ביד וכו'. ואף-על-פי שיש לו שלשה סימנים הללו, אין לאכלו, לפי שאנו חוששין שמא הוא דורס, אלא אם כן יש להם מסרת, שמסרו להם אבותיהם שהוא טהור, [עד כאן לשון השלחן ערוך סימן פב]:

על פי מה שמבאר (בסימן סג) שיש נחש ונמלה בתוך פיה וכו'. והנחש הם החכמים להרע החוקרים חכמת הטבע שעושין להם כנפים לעוף בחכמתם וכו', על-ידי דבורים רעים שמדברים, כי מהדבורים נעשין כנפים בבחינת (קהלת י, כ) "ובעל כנפים יגיד דבר", ועל-כן מדבורים קדושים נעשין כנפים קדושים, אבל מדבורים רעים בפרט כשמדברין על הצדיק האמת, על-ידי-זה נעשה כנפים להנחש שהם חכמי הטבע וכו', עין שם:

א וזה בחינת עופות טהורים ועופות טמאים שהבדילה התורה ביניהם, כי העופות הם בעלי כנפים ועל-כן יש עופות טהורים שהם יונקים מדבורים קדושים, שנעשה מהם כנפים דקדשה, ויש

יִתְבָּרַךְ וּבְחֵדוֹשׁ הָעוֹלָם וּבִתְחִית הַמֵּתִים
וּבְשָׁנֵי עוֹלָמוֹת וְכו', בְּלִי שׁוּם סִימָן וּרְאִיָּה
וְאוֹת וּמוֹפֵת, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְבָרֵךְ כָּל
עֲקָרֵי אֲמוֹנָתָנוּ הַקְדוּשָׁה עַל-יְדֵי סִימָנִים
וּמוֹפְתִים בְּדַרְכֵי הַשֶּׁכֶל הַנְּבוֹךְ שֶׁלָּהֶם, כִּי
אִם עַל-יְדֵי הַקְּבֵלָה וְהַמְסָרֶת, כְּמוֹ שֶׁקִּבְּלָנוּ
מִרְבוּתֵינוּ ז"ל כִּנְיָן:

ב וְעַל-כֵּן הָעוֹפּוֹת טְמֵאִים הֵם כ"ד, כִּי
כָּל הַמְּחַקְרִים בְּחֻכְמַת הַטֵּבַע הֵם עוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב בְּכָל כ"ד סְפָרֵי הַמִּקְרָא,
כִּי טוֹב בְּעֵינֵיהֶם הַמְּלִיצָה שֶׁלָּהֶם, אֲבָל הֵם
מְפָרְשִׁים הַכָּל עַל פִּי דַרְכֵיהֶם
וּמְבוֹכוֹתֵיהֶם, אֲבָל עַל תּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה הֵם
חוֹלְקִים לְגִמְרֵי, מַחֲמַת שֶׁבַּתּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה
שֶׁמָּסְרוּ לָנוּ רַבּוּתֵינוּ ז"ל מִפֶּרֶשׁ בִּפְרוּשׁ
לְהַפֵּךְ מִדַּעוּתֵיהֶם וּסְבֻרוֹתֵיהֶם, כִּי רַבּוּתֵינוּ
ז"ל קִבְּלוּ פְרוּשׁ תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב אִישׁ מִפִּי
אִישׁ עַד מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, כִּפִּי
שֶׁמָּסְרוּ לָנוּ שָׁזָה עֲקָר אֲמוֹנָתָנוּ הַקְדוּשָׁה,
כִּי מִתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב אִי אֶפְשָׁר לִידַע דָּבָר
בְּלִי תּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה כְּמוֹ שֶׁמָּסְרוּ לָנוּ
רַבּוּתֵינוּ ז"ל. נִמְצָא שֶׁעֲקָר הַשְּׁתַּלְשֻׁלוֹת
יְנִיקַת חֲכָמֵי הַטֵּבַע הוּא מִבְּחִינַת תּוֹרָה
שֶׁבִּכְתָּב, כִּי מֵאַחֵר שֶׁהָיָא בְּכָתָב יְכוּלִּים
לְפָרְשָׁה כְּדַעְתָּם הָרָעָה וְלַהֲפֹךְ דְּבָרֵי אֱלֹהִים
חַיִּים. אֲבָל בַּתּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה שְׁנִיָּהֶם
קָהוּת, כִּי רַבּוּתֵינוּ ז"ל הֵם מְפָרְשִׁים לָנוּ
בִּפְרוּשׁ לְהַפֵּךְ מִדַּעוּתֵיהֶם הָרָעוֹת. וְעַל-כֵּן
בְּאַמַּת הֵם חוֹלְקִים עַל דְּבָרֵי רַבּוּתֵינוּ ז"ל
שֶׁהֵם תּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה, כִּי מִתּוֹרָה שֶׁבַּעַל
פֶּה אֵין לָהֶם יְנִיקָה. וְכֵן מִפֶּרֶשׁ בְּדְבָרֵי
רַבֵּינוּ ז"ל (בְּלֻקוּטֵי תַנְיָנָא סִימָן כח) עַל
פְּסוּק (הוֹשַׁע ח, יב): "אֲכַתֵּב לוֹ רוּבֵי
תּוֹרָתִי" וְכו', שֶׁעֲקָר יְנִיקַת הָעֶכּוֹ"ם הוּא
מְשַׁתְּלָשֵׁל מִבְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב וְכו', עֵין
שֵׁם. וְהָעֶכּוֹ"ם הֵם בְּחִינַת חֲכָמֵי הַטֵּבַע, כִּי

הֵם עוֹסְקִים תָּמִיד בְּחֻכְמוֹת אֱלֹהִים אֲבָל לֹא
בְּאַלָּה חֶלֶק יַעֲקֹב, כִּי אָנוּ מְאַמִּינִים בְּדְבָרֵי
רַבּוּתֵינוּ ז"ל, כִּפִּי מֶה שֶׁמָּסְרוּ לָנוּ פְרוּשׁ
תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב וּמִפִּיהֶם אָנוּ חַיִּין.

וְעַל-כֵּן הָעוֹפּוֹת טְמֵאִים הֵם כ"ד, כִּי שֶׁרֶשׁ
יְנִיקָתָם שֶׁמְשַׁתְּלָשֵׁל בְּאַלְפִים וּרְבֻבוֹת
הַשְּׁתַּלְשֻׁלוֹת מִבְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב שֶׁהֵם
כ"ד סְפָרֵי הַמִּקְרָא, כִּי אֵת זֶה לַעֲמַת זֶה
עָשָׂה אֱלֹהִים כִּידוּעַ. וְעַל-כֵּן אִי אֶפְשָׁר
לְאָכַל עוֹף טְהוֹר כִּי אִם בְּמִסְרָת, שֶׁהוּא
בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה כִּפִּי מֶה שֶׁמָּסְרוּ
לָנוּ רַבּוּתֵינוּ ז"ל כִּנְיָן, כִּי אִי אֶפְשָׁר
לְהַנְצִל מִדַּעְתָּם הָרָעָה כִּי אִם עַל-יְדֵי
תּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה שֶׁאָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין
סוֹמְכִין עַל שׁוּם פְרוּשׁ בַּתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב עַל
פִּי דַרְכֵי הַמְּלִיצָה רָעָה שֶׁלָּהֶם כִּי אִם כְּמוֹ
שֶׁמָּסְרוּ לָנוּ רַבּוּתֵינוּ ז"ל בַּתּוֹרָה שֶׁבַּעַל
פֶּה, כִּי בְּהַתּוֹרָה אֵין מִפֶּרֶשׁ כָּלֵל דִּינֵי
הַתְּפִלִּין אִם יֵהִיו שֶׁל עוֹר וְהֵיכָן מְקוֹם
קְשִׁירָתָם בְּפִרְטִיּוֹת אִם עַל כֶּף הַיָּד אִם עַל
הַקְּבֵרֶת וְכו'. וְכֵן בְּשָׂאֲרֵי מִצְוֹת. וְכֵן
קִבְּלוּ רַבּוּתֵינוּ ז"ל שְׁתַּחֲתִית הַמֵּתִים מִפֶּרֶשׁ
בַּתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁלְּמַדוּ מִכְּמָה פְּסוּקִים
(סְנֵהֲדִרִין צ:). וְכֵן בְּשָׂאֲרֵי יְסוּדֵי הָאֲמוּנָה
וּפְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, כִּלְכֵּם אֵין אָנוּ
סוֹמְכִים כִּי אִם כְּמוֹ שֶׁפֶּרְשׁוּ לָנוּ רַבּוּתֵינוּ
ז"ל בְּגִמְרָא וּפּוֹסְקִים.

וְזֶה מִרְמֹז בְּדִין זֶה 'עוֹף טְהוֹר נֶאֱכָל
בְּמִסְרָת', כִּי דִּיקָא עַל-יְדֵי 'מִסְרָת',
בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה יְכוּלִּין לְבּוֹא
לְהַתְרַחֵק מִן הַכ"ד עוֹפּוֹת טְמֵאִים
שֶׁמְשַׁתְּלָשֵׁל יְנִיקָתָם מִכ"ד סְפָרֵי הַמִּקְרָא,
כִּי דִּיקָא עַל-יְדֵי הַמִּסְרָת בְּחִינַת תּוֹרָה
שֶׁבַּעַל פֶּה, אָנוּ נִבְדָּלִין מֵהֶם, כִּי הַמִּסְרָת
בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה מְלַמֵּד אוֹתָנוּ

לְפָרֶשׁ תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב עַל פִּי הָאֱמֶת כְּמוֹ
שֶׁקִּבְּלוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל כַּנ"ל:

ג וְזֶה שֶׁנִּתְּנוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל סִימָן לְעוֹפוֹת
טְמֵאִים עַל-יְדֵי הָאֲכִילָה, כִּי אִם הוּא דוֹרֵס
וְאוֹכֵל הוּא בּוֹדֵאֵי טָמֵא. כִּי הָעוֹפוֹת
טְמֵאִים יוֹנְקִים מִכִּנְפֵי הַנֶּחֱשׁ הַנ"ל שֵׁשׁ
לָה נִמְלָה בְּתוֹךְ פִּיהָ וְכו', שֶׁרְצוֹנָה
לְהִתְגַּבֵּר עַל הַנִּמְלָה חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁהוּא
חֹכֵם הָאֱמֶת וְכו', [כַּמְבָּאָר שָׁם, עֵין שָׁם].

וְעַל-כֵּן הַסִּימָן טְמֵאָה הוּא בְּפִיהָ, שָׁאֵם
הוּא דוֹרֵס וְאוֹכֵל בּוֹדֵאֵי טָמֵא, כִּי זֶה
מֵרָאָה שְׂרוּצָה לְהִתְגַּבֵּר בְּאֲכִילָתָהּ לִהְיוֹת
דוֹרֵס וְאוֹכֵל, לְדָרֵס חֵס וְשָׁלוֹם אֶת הַנִּמְלָה
וְכו', כִּי מִשָּׁם יִנִּיקַת הָעוֹפוֹת טְמֵאִים
כַּנ"ל, אֲבָל ה' לֹא יַעֲזֹבֵנוּ בִּידּוֹ וַיִּצִּיל אֶת
הַנִּמְלָה מִפִּיהָ, כִּי שֹׁפֶת אֱמֶת תִּכּוֹן לְעַד
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן:

הלכות דגים הלכה א'

סימני דגים טהורים הם סנפיר וקשקשת:

א וְהַעֲקָר הַסִּימָן טָהוֹרָה הֵם הַקֶּשֶׁקֶשִׁים, כִּי
כָּל שֵׁשׁ לוֹ קֶשֶׁקֶשֶׁת יֵשׁ לוֹ סִנְפִיר, אֲבָל
הַסִּנְפִירִין אֵינָם סִימָן כָּלָל, כִּי יֵשׁ שֵׁשׁ לוֹ
סִנְפִיר וְכו' (חֲלִין סו:).

כִּי כָּבֵד מִבְּאָר לְעִיל בְּהִלְכוֹת בָּשָׂר
שֶׁנִּתְּעַלֵּם מִן הָעֵין (הִלְכָּה א), שֶׁהַדָּגִים הֵם
בְּבַחֲיִנַת 'עֵינָא פְּקִיחָא', בְּחִינַת עֲלָמָא
דְּאֵתִי שְׂאִין בָּהֶם שְׁלִיטָה וּפָגֶם שֶׁל רַע
הַכּוֹלֵל שֶׁל שְׁבָעִים אֲמוֹת, כִּי הַמִּים מְכַסִּים
עֲלֵיהֶם וְאֵין עֵין הָרַע שׁוֹלֵטת בָּהֶם כַּנ"ל,
וְהֵם בְּבַחֲיִנַת יוֹסֵף שֶׁנִּמְשָׁל וְרָעוּ לְדָגִים,
בְּחִינַת שְׁמִירַת הַבְּרִית (כַּמּוּבָא לְעִיל בְּאָר
הַיֵּטֵב). וְעַל-כֵּן אֵין צָרִיכִין דָּגִים שׁוֹם
הַתֵּר שֶׁל שְׁחִיטָה וְאֵין בָּהֶם שׁוֹם מִין
טְרֵפוֹת וְשׁוֹם אֲסוּר דָּם וְחֵלֶב, כִּי כָּל זֶה
עַל-יְדֵי בְּחִינַת פָּגֶם הַבְּרִית כַּנ"ל, אֲבָל
דָּגִים שְׂאִין בָּהֶם אַחֲזִיזָה שֶׁל פָּגֶם הַבְּרִית
כַּנ"ל, כִּי הֵם בְּבַחֲיִנַת דַּעַת, בְּחִינַת
שְׁמִירַת הַבְּרִית, בְּחִינַת הַמִּים מְכַסִּים
עֲלֵיהֶם כַּנ"ל, עַל-כֵּן אֵין בָּהֶם שׁוֹם אֲסוּר
וְאֵין צָרִיכִין שְׁחִיטָה כַּנ"ל, עֵין שָׁם. אָמֵן

עֵינִין דָּגִים טְמֵאִים וְסִימְנֵיהֶם עַל פִּי
הַמְּבָאָר בְּמֵאֵמֶר 'הַטְּפָחִים', הַמֵּתְחִיל 'סוּד
כּוֹנֵן הַמִּלָּה' (בְּסִימָן סג). וְכַפִּי מַה
שֶׁהִבְנֵתִי כַּפִּי מַה שֶׁשִּׁמְעֵתִי מִפִּי הַקָּדוֹשׁ
הַיּוֹצֵא לָנוּ מִשָּׁם, שֵׁשׁ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת
בְּשְׁמִירַת הַבְּרִית, בְּחִינָה אַחַת כַּפְּשׁוּטוֹ
שֶׁצָּרִיךְ לִהְיוֹת שׁוֹמֵר הַבְּרִית וּלְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר
עַצְמוֹ מִבְּהֻמִּיּוֹת, מִרַע הַכּוֹלֵל עַד שְׁיֻזְכָּה
לִהְיוֹת קָדוֹשׁ לְגִמְרֵי בְּשִׁלְמוֹת שֶׁלֹּא יִהְיֶה
לְהִתְאַוֶּה הַבְּהֻמִּיּוֹת שׁוֹם אַחֲזִיזָה בּוֹ כָּלָל
כָּלָל לֹא. וְכַפִּי גִדָּל קִדְּשָׁתוֹ וּפְרִישׁוֹתוֹ כֵּן
גִּדָּל דַּעַתוֹ, כְּאֲשֶׁר כָּבֵד מִבְּאָר כַּמָּה פְּעָמִים
שֶׁשְׁמִירַת הַבְּרִית הוּא שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת.

אֲבָל יֵשׁ עוֹד בְּחִינָה שְׁנִיָּה, שֶׁאֶפִּילוֹ מִי
שֶׁהוּא קָדוֹשׁ מְאֹד בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת וְדַעַתוֹ
שָׁלֵם מְאֹד לְגִדָּל קִדְּשָׁתוֹ כַּנ"ל. אֲזִי צָרִיךְ
לְשַׁמֵּר דַּעַתוֹ וּשְׁכָלוֹ מְאֹד שֶׁלֹּא יִהְיֶה
לְעֵלוֹת אֶל ה', שֶׁלֹּא לִכְנֹס לַפָּנִים
מִמַּחְצָתוֹ, שֶׁלֹּא לִצְאָת מִגְּבוּל הַקִּדְּשָׁה, שֶׁזֶה
בְּחִינַת פָּגֶם הַבְּרִית שֶׁהוּא פָּגֶם הַדַּעַת, כִּי
עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַלְקַל דַּעַתוֹ לְגִמְרֵי וְכַמוֹ
שֶׁמוּבָן מִהַמְּאָמֶר הַנ"ל, כִּי כְּשֶׁנִּכְנָס לַפָּנִים

ממחצתו, הוא הפך מתקון הברית שהוא בבחינת (נדרים כ:) 'מגלה טפח ומכסה טפח' [וכמבאר שם, עין שם]. וכבר נכתב מזה לעיל בהלכות ספה (הלכה א):

ב וזה בחינת מה שכתוב במאמר המתחיל 'ויהי מקץ' (בסימן נד) על פסוק (תהלים קד, א): "ה' אלהי גדלת מאד", שצריך לצמצם הגדלת השכל בבחינת 'לאדבקא מחשבתיה בעלמא דאתי' צריך לצמצמו שלא יצא מגבול הקדשה, וזה בחינת 'מאד', כמו שמבאר שם, וזה בחינת 'ציצית', כמו שמבאר שם.

וזה בחינת סימני דגים טהורים שהם הקשקשים, שהם בחינת לבושין, בחינת צמצום, כמו שכתוב (שמואל א יז, ה): "ושריון קשקשים הוא לבוש". וכמו שהביאו רבותינו ז"ל (נדה נא:) מקרא זה ללמד הימנו שהקשקשים הם הלבוש של הדגים, דהינו שעקר הטהרה של הדגים שהם בבחינת עלמא דאתי, בחינת דעת, שאין בהם אחיזה לרע הכולל, בחינת תאוה הבהמיות כנ"ל. ועל-כן עקר סימן הטהרה והקדשה שלהם תלוי בהקשקשים שהם לבושין, בחינת צמצום שצריך לצמצם הגדלת השכל השט ופורה בתוך המים שהם בחינת עלמא דאתי, כמו שכתוב (ישעיה יא, ט): "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", כמובא לעיל (בהלכות בשר שנתעלם מן העין, הלכה א) שזה בחינת דגים הגדלים במים כנ"ל, צריך לצמצמו בבחינת 'גדלת מאד', שלא לצאת מגבול הקדשה, שזה בחינת קשקשים שכשאין להם קשקשים הם טמאים לגמרי, כי כשאין לו צמצום שהוא לבוש ומכסה על שכלו כנ"ל, אזי

הוא יוצא מגבול הקדשה לגמרי, ואזי הוא בבחינת פגם הברית ששם הטמאה (כמובא בדברי רבינו גרו יאיר (לקוטי תנינא סימן ה)). ואז כשיש לו קשקשים שהם בחינת הלבושין, בחינת הצמצום כנ"ל, אזי יש עוד סימן טהרה, שהם הסנפירין, שהם הנפלים ששט ופורה בהן בתוך המים שהם בחינת הגדלת השכל שזוכה להגדיל השכל שיהיה שכלו מעופף ופורה על-ידי שזוכה לעשות לשכלו נפלים שהם בחינת הסנפירין כנ"ל, שעל ידם הוא פורה בתוך המים, שהם בחינת עלמא דאתי כנ"ל, הינו בחינת מה שמגדיל שכלו בעלמא דאתי כנ"ל. וכמובא בדברי רבינו גרו יאיר שם במאמר הנ"ל, שבחינת נפלים הוא בחינת מה שהשכל פורה ומעופף, עין שם.

ועל שם זה נקראין סנפירין מלשון אור, בחינת אור השכל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנחומא עקב ט): הלוחות היו של סנפירינן שהם אבן טוב המאיר, אבל אין הסנפירין סימן טהרה כי אם כשיש לו קשקשים שהם הצמצום שאזי הוא בבחינת 'גדלת מאד', אבל הסנפירין בלא הקשקשים אינם סימן טהרה כלל, כי שם בבחינת דגים שהוא בחינת הדעת, עקר הקדשה תלוי רק בזה שיצמצם שכלו ולא יהרס חס ושלום לצאת מגבול הקדשה שזה עקר היצר הרע שיש שם. ועל-כן עקר הסימן טהרה תלוי בהקשקשים שהם הלבושין והצמצום כנ"ל.

עין במאמר 'ויהי מקץ' הנ"ל, שלזכות לבחינת זכרון, שהוא בחינת הגדלת השכל בעלמא דאתי כנ"ל, הוא על-ידי שמירה שצריך לשמור עצמו מאד מבחינת רע עין

ומכח המדמה, עין שם, שכל זה הוא הפך הזכרון, הפך בחינת עלמא דאתי, כי שם אין אחיזה לבחינת רע עין ובחינת כח המדמה, כנ"ל כמה פעמים. ואזי כשזוכה לבחינת זכרון הנ"ל, עקר השמירה הוא בבחינת 'גדלת מאד' – לצמצם שכלו כנ"ל.

וזהו בחינת סימני דגים שהם הקשקשים כנ"ל, כי הדגים הם בבחינת עלמא דאתי, בחינת הגדלת השכל כנ"ל, ואין בהם שום אחיזה לרע עין וכח המדמה כנ"ל, על כן עקר הסימן טהרה הם הקשקשים שהם בחינת לבושין וצמצום, בחינת 'גדלת מאד' כנ"ל:

ג וגם זה בחינת שלמות לשון הקדש על-ידי לשון תרגום, שעקר שמירת הברית תלוי בו כנ"ל, הינו כמו שבבחינה הראשונה הנ"ל הפרוש בפשוטו, שעקר הקדשה ושלמותה תלוי על-ידי שבירת

הרע והכניעתו דוקא, כי צריך דיקא לעבר דרך כל הרעות ורע הכולל הנ"ל ולשברו ולהכניעו, שעקר שלמות הקדשה תלוי בזה, ובלא זה אין שלמות אל הקדשה, שזה בחינת שלמות לשון הקדש שהוא הקדשה, העקר תלוי בלשון תרגום שהוא בחינת שבירת הרע והכניעתו ולהוציא הטוב ממנו. כמו כן כשזוכה לבחינת שמירת הברית בשלמות ושבר רע הכולל לגמרי וזכה לקדשה בשלמות, אזי צריך לעשות צמצום ולבוש לשכלו כנ"ל, שזה בחינת שמירת הברית כנ"ל, שזה בחינת לבוש וצמצום, בחינת (בראשית ג, כא): "פתנות עור וילבשם", שהם בחינת נגה, בחינת תרגום כנ"ל, שזה בחינת לבוש קשקשים שהם בבחינת פתנות עור הנ"ל, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (רש"י שם): 'חלקים בצפרן היו מדבקים על בשרם', שזה בחינת קשקשים, שהם בחינת חלקים בצפרן כנראה בחוש:

הלכות שילוח הקן הלכה ה'

צריך להיות בבחינת מגלה ומכסה, כי צריך לדבק ולקרב עצמו לה' יתברך כאלו ה' יתברך נגלה ומתקרב אליו, אבל כל מה שמתקרב ביותר לה' יתברך צריך להתרחק יותר, הינו לידע כי הוא רחוק מאד מה' יתברך, כי אם יחשב וידמה בדעתו שכבר נתקרב לה' יתברך ויודע בידיעת ה' יתברך, זה סימן שאינו יודע כלום וכו'. וזהו בחינת (ישעיה נז, יט): "שלום שלום לרחוק ולקרוב" וכו', עין שם:

(א) "כי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ" וכו' (דברים כב, ו):

על-פי התורה סוד כונת המילה בסימן סג על הפסוק (ישעיה ו, ב): "שרפים וכו' שש כנפים" וכו', עין שם ענין מגלה טפח ומכסה טפח אצל הצדיק ואצל ה' יתברך, שלפעמים הצדיק אצל העולם הוא בחינת מגלה, שמגלה ומקרב עצמו אליהם ולפעמים הוא בחינת מכסה שנתכסה ונתעלם ונתרחק מהם מאד עד שנתעקם מחמת המתקרבים וכו'. וכן אצל ה' יתברך

(ב) וזה בחינת שלוח הקן, כי זה כלל גדול שצריכין לידע שאין יודעין כלל, כי 'אורייתא וקדשא בריך הוא וישראל כלא חד' (זוהר אחרי עג.), וכמו שאי אפשר להשיג אותו יתברך כי 'לית מחשבה תפיסא בה כלל' כן אי אפשר להשיג את התורה. וכן אי אפשר להשיג גדלת נשמות ישראל, אפילו של הפחות שבפחותים, ומה שנעשה עם כל אחד ועל מה אתי להאי עלמא ומה יהיה ממנו וכו'. אך אם כן מאחר שהכל סתום ונעלם מאד. אם כן לא היינו יודעין שום דבר עבודה במה נעבד ה' יתברך. אך מאהבתו וחמלתו את ישראל עמו גלה סודו לאבותינו, עד אשר גברו רחמיו ונתן לנו את התורה על-ידי משה עבדו, אשר הוא האיר עינינו, והודיע לנו את כל התורה והמצוות אשר הם חיינו לקיים בזה העולם לזכות על ידם לתכלית הנצחית.

אבל עדין גם עתה אף-על-פי שאנו יודעים את התורה והמצוות, אף-על-פי-כן אין אנו יודעים כלל, כמו שכתוב (תהלים קיט, קכט): "פלאות עדותיך" וכו' רק אנו מחיבים לקיים את התורה כאשר צונו, אבל טעמי המצוות ופנימיות התורה סתום ונעלם מאתנו מאד. וכמו שכתוב (קהלת ז, כג): "אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני".

על-כן צריכין לזכר היטב את כל הנאמר לעיל בהתורה הנ"ל על ענין מגלה טפח ומכסה וכו', אצל ה' יתברך ואצל הצדיק לידע שכל מה שמתקרבין יותר במה וכמה רחוקים עדין. וזה הן אצל ה' יתברך והן אצל הצדיק, כי גם הצדיק

סתום ונפלא ונעלם מאתנו מאד, אך כמו שה' יתברך והתורה והצדיקים הם סתומים ונעלמים מאתנו מאד מאד, כמו כן הם קרובים וסמוכים ונגלים אלינו מאד. וכן להפך כמו שהם נגלים וסמוכים וקרובים אלינו מאד, כמו כן הם רחוקים ונעלמים ונשגבים מאתנו מאד, וכן חוזר חלילה כי שניהם אמת. שזהו בחינת מה שמבאר בהתורה הנ"ל על שלום לרחוק ולקרוב וכו', כי 'קדשא בריך הוא סתום וגליא' וכן 'אורייתא סתום וגליא' וכן הצדיקים. וכמו שמבאר בהתורה "ויסב" בענין האמונה הקדושה שעקר האמונה במה שאין יודעים ומבינים. ואף-על-פי-כן אצל המאמין הוא גלוי וידוע כאלו רואה בעיניו מחמת גדל אמונתו השלמה, אי לזאת צריכים לידע שלפעמים כשה' יתברך עוזר לו שמתנוצץ לו איזה התנוצצות ורואה איזה התקרבות, אף-על-פי שבאמת הוא התקרבות אמתית מאתו יתברך, והוא חסד גדול ונפלא שה' יתברך מפליא חסדו עמו, אף-על-פי-כן אל יטעה שכבר הוא סמוך וקרוב לה' יתברך ולהתורה ולהצדיקים, כי צריך לידע כל הנ"ל שכל מה שהוא מקרב ביותר עדין הוא רחוק מאד מאד, כי לגדלתו אין חקר, ואי אפשר להסביר זאת היטב כמבאר בהתורה הנ"ל, אבל אף-על-פי-כן צריך לידע שהישועה והחסד של כל התקרבות והתקרבות כל שהוא הוא חסד נפלא כי הוא התקרבות אמתית וישועתו לנצח. אך אף-על-פי-כן עדין רחוק ממנו מאד תכלית ישועתו וצריך עדין להיות עומד ומצפה הרבה לישועתו יתברך, עד שיזכה להושע בשלמות לצאת

ממה שהוא צריך לצאת, ולהתקרב למה שהוא צריך להתקרב.

וזה בחינת מה שכתוב באברהם אבינו (בראשית כב, ד): "וירא את המקום מרחוק". וכן (שמות ב, ד): "ותתצב אחתו מרחק". ואיתא שהסתכלו על הישועה מרחוק מאד, כי זה היה עקר הנסיון של אברהם שה' יתברך הבטיח לו להרבות את זרעו, ויירשו את הארץ ששם המקום הקדוש של הבית-המקדש, ואחר כך צוהו לשחט את יצחק, ואף-על-פי-כן לא הרהר אחר מדותיו יתברך, והלך בתמו לשחטו. וביום השלישי כתיב: "וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחוק", שראה בעיניו את המקום שהוא הר המוריה, ששם עתידין זרעו לכל הגדלות והטובות, ולהכיר אותו יתברך, וראה המקום היטב היטב, כל התקווה טובה שיזכו זרעו שם אבל ראה אותו מרחוק מאד, כי אף-על-פי-כן הלא עתה מוליך יצחק לשחיטה:

וכן מרים התנבאה תחלה על משה שיושיע את ישראל ואחר כך ראתה שמשליכין אותו למים אשר באמת אמרו רבותינו ז"ל (מגילה שם) שעמד אביה וטפחה על ראשה וכו'. אבל היא הלכה ותתצב מרחק, כי היתה מצפה מרחוק שתתקיים נבואתה שראתה שיושיע את ישראל אף-על-פי שמשליכין אותו עתה אל המים. וכן הוא בכל דור בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות אשר אי אפשר לבאר.

ומי שמסתכל היטב יכול לראות בענין אברהם עצמו כי גם אחר כך שהושיעו ה' יתברך וצוהו "אל תשלח ידך" וכו' ונצל

יצחק. תכף אחר כך היה מהרהר למצא זוגו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה נז, ג), ואחר כך כשנתבשר שנולדה רבקה וראה גם ישועה זאת, אבל עדין היא מרחוק מאד, כי היא בת יום אחד ויצחק כבר בן שלשים ושבע שנה, ואחר כך בא לביתו ומצא שמתה אשתו הצדקת שרה אמנו, ולא היה לו מקום לקברה. כי אם בטרם גדול שעזרו ה' יתברך בנס נפלא להוציא מערת המכפלה מעפרון החתי, ואחר כך כשעזרו ה' יתברך גם בזה, הכרח להשתדל ולבקש הרבה הזוג של יצחק שתבא לביתו, כאשר האריכה התורה הקדושה בזה באריכות לספר כל אשר עבר בזה, כי היו צריכים נסים גדולים ונוראים מאד לזה להוציא את רבקה מבית בתואל ולבן להביאה ליצחק להעמיד תולדות שיצאו עדת ישראל בעולם. וכן כל מה שעבר אחר כך על יצחק שהיתה אשתו עקרה וכו' ובפרט מה שעבר על יעקב יותר מכלם וכו' וכו' ובכל פעם עזרם ה' יתברך הרבה, אף-על-פי-כן שלמות תכלית הישועה עדין רחוקה.

וגם עתה בדור הזה, שכבר עזר ה' יתברך לאבותינו שהעמידו עדת ישראל בעולם ונתן לנו את התורה ובנה לנו את בית הבחירה וכו', ואין מספר לכל הטובות והנפלאות שעשה לאבותינו ולנו עד היום הזה, כמו שאומרים: 'אלו פינו מלא שירה' וכו'. אף-על-פי-כן עדין אנו רחוקים מתכלית הישועה מאד. ומי שמסתכל על האמת לאמתו, רואה ישועת ה' ונפלאות חסדיו בכל יום ובכל עת, כמו שאומרים: 'על נסיון שבכל יום עמנו

וְעַל נַפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עָרַב
וּבִקֵּר וְצִהְרִים וְכוּ'. וְאַף-עַל-פִּי-כֵן
הִישׁוּעָה הַשְׁלָמָה רְחוּקָה מֵאֲתָנּוּ מְאֹד, כִּי
אָנוּ נִתְּוֹנִים בְּעֹנֹתֵינוּ הָרַבִּים בְּתַקָּה
הַגְּלוּת, אֲשֶׁר כְּמַעַט כָּשָׁל כַּח הַסֶּכֶל,
וּבִפְרָט גְּלוּת הַנֶּפֶשׁ שֶׁהוּא הָעֵקֶר, כְּאֲשֶׁר
כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ נִגְעִי לִבּוֹ
וּמִכְאוּבֵיו. וְאַף-עַל-פִּי-כֵן רוֹאִים יִשׁוּעַת
ה' וְנַפְלְאוֹת חֲסִדּוֹ בְּכָל עֵת, וְאֶפִּילוֹ מִי
שֶׁאֵין לוֹ דַּעַת לְרֹאוֹת חֲסִדּוֹ וְיִשׁוּעוֹתָיו
בְּכָל יוֹם צָרִיךְ עַל כָּל פְּנִים לְהֶאֱמִין כִּי
דְּבָרֵי אֲבוֹתֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ ז"ל בּוֹדְאֵי אֱמֶת
וְצֶדֶק, וְהֵם תִּקְּנוּ לָנוּ לומר שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים
בְּכָל יוֹם, 'עַל גִּסְיֶךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עֲמָנוּ וְעַל
נַפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת' וְכוּ'. וְכֵן
בְּכַמָּה פְּסוּקִים. וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים סח,
כ): "בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם יַעֲמֵס לָנוּ הָאֵל
יִשׁוּעֵתָנוּ סִלָּה". וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיכָה ג,
כב-כג): "חֲסִדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנּוּ חֲדָשִׁים
לְבִקְרִים רַבָּה אֲמוֹנֶתְךָ" וְכוּ'. וּפֶרֶשׁ רַש"י
שֶׁהַחֲסִדִּים מֵתַחֲדָשִׁים בְּכָל בִּקְרָה.

[וְעַיֵן מַה שֶׁמִּבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר (הַלְכוֹת
סֵפֶר תוֹרָה, הֶלְכָה ד', אוֹת כא) עַל פְּסוּק
זֶה. שְׁמִי שֶׁאֵין לוֹ דַּעַת לְרֹאוֹת הַתַּחֲדָשׁוֹת
הַחֲסִדִּים וְנַפְלְאוֹתָיו בְּכָל יוֹם צָרִיךְ לְהֶאֱמִין
עַל כָּל פְּנִים שֶׁבְּכָל יוֹם נַעֲשֶׂה נַפְלְאוֹת
חֲדָשׁוֹת לְטוֹבָתָנוּ הַנִּצְחִית, שֶׁזֶהוּ מִרְמֹז
בְּפְסוּק זֶה בְּעֶצְמוֹ "חֲדָשִׁים רַבָּה אֲמוֹנֶתְךָ"
שֶׁצָּרִיכִים שִׁיחֶיהָ לוֹ אֲמוּנָה רַבָּה שֶׁבְּכָל יוֹם
נִמְשָׁכִין חֲסִדִּים נַפְלָאִים חֲדָשִׁים, בְּחִינַת
"חֲדָשִׁים לְבִקְרִים" וְכוּ']:

נִמְצָא, שֶׁבְּאֵמֶת אָנוּ רוֹאִים וּמֵאֲמִינִים
שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם עוֹשֶׂה עֲמָנוּ ה' יִתְבָּרֵךְ
חֲסִדִּים נַפְלָאִים וְיִשׁוּעוֹת נִשְׁגָּבוֹת, אֵךְ כָּל
הִישׁוּעוֹת הֵם בְּבִחִינַת "וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם

מֵרַחֵק", שְׂרוֹאִין הִישׁוּעָה בְּכָל עֵת אֲבָל
עַדִּין הִיא רְחוּקָה מְאֹד. וְאַף-עַל-פִּי-כֵן
אָנוּ רוֹאִים הִישׁוּעָה בְּעֵינֵינוּ בְּכָל עֵת, כִּי
הֵלֵא אָנוּ רוֹאִים שֶׁאָנוּ זֹכִים בְּכָל יוֹם
לְהַנִּיחַ טְלִית וּתְפִלִּין וּלְקַיֵּם כַּמָּה מִצְוֹת.
וְכִמּוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרֵכוֹת נו.):
"אֶפִּילוֹ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל מִלֵּאִים מִצְוֹת
כְּרִמּוֹן". וּבּוֹדְאֵי הוּא לָנוּ יִשׁוּעָה נַפְלָאָה,
כִּי רַק זֶה הִיא הַתְּכֵלִית מְכֹל הָעוֹלָם, כִּי
לֹא יִשָּׂאֵר לָנוּ שׁוּם דְּבָר רַק מִה שֶׁאָנוּ
חוֹטְפִין מִזֶּה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר תּוֹרָתוֹ וּמִצְוֹתָיו
יִתְבָּרֵךְ אֲשֶׁר הֵם חֲיִינוּ לְנִצָּחַת, וּבִפְרָט מִי
שֶׁזֹּכֶה לְטַעַם אֵיזָה טַעַם בְּתוֹרָה, בִּפְרָט
בְּחִדוּשֵׁי תוֹרָה וְעֲצוֹת נַפְלְאוֹת שֶׁל צְדִיקֵי
אֱמֶת וְכוּ', שֶׁזֹּכֶה לְטַעַם אֵיזָה טַעַם שֶׁל
הַדַּעַת הָאֱמֶתִּית הוּא רוֹאֶה בּוֹדְאֵי נַפְלְאוֹת
חֲסִדּוֹ וְיִשׁוּעוֹתָיו בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת. אֲבָל
צָרִיךְ לִידַע, שֶׁאַף-עַל-פִּי-כֵן הֵכֵל הוּא
בְּבִחִינַת "וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם מֵרַחֵק" וְכוּ'.
וּבְבִחִינַת (יִרְמְיָה לֵא, ב): "מֵרַחֵק הִ' נִרְאָה לִי".
"מֵרַחֵק" דִּיקָא וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יָכוֹל כָּל אֶחָד לְפִי שֶׁ
וְלִשְׂאֵר עַל עֲמָדוֹ בְּכָל עֵת בְּכָל מַה
שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו, בְּבִחִינַת (מִשְׁלִי לֵא):
"מִמֶּרְחֵק תִּבְיָא לַחֲמָה", 'לַחֲמָה' דְּאוֹרֵייתָא,
שְׂאִי אֲפֻשֶׁר לְקַבֵּל עֲצוֹת הַתּוֹרָה וְהָעֲבוּדָה
כִּי אִם מִמֶּרְחֵק דִּיקָא בְּבִחִינַת "שְׁלוֹם
שְׁלוֹם לְרַחֵק וּלְקֵרוֹב" הַנִּלְשָׁן שֶׁצָּרִיכִין
לִידַע שֶׁכָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שֶׁה' יִתְבָּרֵךְ
עֲזָרוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת הֵכֵל נִמְשָׁךְ וְכֵן
מִמֶּרְחֵק מְאֹד מְאֹד כִּי לְפִי גִשְׁמִיּוֹתָיו הוּא
רְחוֹק מִיִּשׁוּעָה מְאֹד מְאֹד, כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב
(תְּהִלִּים כב): "רְחוֹק מִיִּשׁוּעָתִי דְּבָרֵי
שֶׁאֲגִתִּי". אֵךְ רַחֲמֵיו יִתְבָּרֵךְ רַבִּים מְאֹד
וּמִבְיָא לַחֲמוֹ מִמֶּרְחֵק מְאֹד מְאֹד, וְגַם אַחֵר

שֶׁהָבִיא לַחֲמוֹ שֶׁל תּוֹרָה שֶׁהִיא יְשׁוּעָתוֹ
עַדִּין הוּא רְחוּק מְאֹד מְאֹד, וְרַק זֶה הוּא
הַתְּקַרְבוֹתוֹ כִּי הַהִתְרַחֲקוּת תַּכְלִית
הַהִתְקַרְבוֹת, כִּי כְּשִׁידַע שֶׁהוּא רְחוּק מְאֹד
הוּא דִּיקָא מְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַכְלִית
הַהִתְקַרְבוֹת, וְתִכְף שְׁסוּבֵר שֶׁהוּא קָרוֹב הוּא
רְחוּק מְאֹד וְכַנֵּ"ל בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל:

עקב אריכות ההלכה דילגנו לסוף ההלכה, והרוצה להרחיב יעיין בתוך הספר

(יט) כִּי עָקֵר בְּחִינָה זֹאת לַהֲתַקְרֵב דִּיקָא
עַל-יְדֵי הַתְּרַחֲקוּת בְּבַחֲיִנַת "שְׁלוֹם לְרַחוּק
וּלְקָרוֹב" הַנִּ"ל, אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת כִּי אִם
עַל-יְדֵי הַדְּבֹר דְּקִדּוּשָׁה, וְעָקֵר עַל-יְדֵי
תַּפְּלָה, כִּי עֲנִין רְחוּק וְקָרוֹב הַנִּ"ל הֵם
נִרְאִים בְּתַחֲלָה כְּסוּתָרִים זֶה אֶת זֶה חֵס
וְשְׁלוֹם, וְעָקֵר הַשְׁלוֹם וְהַהֲכָרָעָה בִּינֵיהֶם,
זֹכִים עַל-יְדֵי הַדְּבֹר, כִּי הַדְּבֹר בְּחִינַת
'צִפְרָתָא דְקָאִי עַד קִרְסָלָה בְּמִיָּא וְרִישִׁיָּה
מְטִי לְצִית שְׁמִיָּא', כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה "אֲנִי
ה' הוּא שְׁמִי" (בְּסִימָן יא), כִּי הָאָדָם צָרִיךְ
לִידַע עֲצָם הַתְּרַחֲקוּתוֹ מֵה' יִתְבָּרֵךְ, וְאַף-
עַל-פִּי-כֵן יֵדַע וַיֵּאֱמִין שֶׁמֶצַד רַחֲמָיו
יִתְבָּרֵךְ הוּא קָרוֹב מְאֹד לְכָל אֶחָד וְאֶחָד,
אֶפְּלוּ הִרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד מִחֲמַת מַעֲשֵׂיהֶם
הָרָעִים. וְהָעָקֵר עַל-יְדֵי הַדְּבֹר, כִּי עַל-
יְדֵי הַדְּבֹר אָנוּ יְכוּלִים לְקָרוֹת אוֹתוֹ
מִרְחוּק מְאֹד וְהוּא מִתְקַרֵּב אֵלֵינוּ עַל-יְדֵי-
זֶה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב: "קָרוֹב ה' לְכָל קוֹרְאֵיו
לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת". וְכָתִיב: "וּמִי
גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרוֹבִים אֵלָיו
כֹּה' אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קִרְאָנוּ אֵלָיו". וְזֶה
בְּחִינַת "בּוֹרָא גִיב שְׁפָתַי שְׁלוֹם שְׁלוֹם
לְרַחוּק וּלְקָרוֹב" וְכוּ'. בּוֹרָא גִיב שְׁפָתַי

דִּיקָא, כִּי עַל יְדֵי גִיב שְׁפָתַי שֶׁהוּא עַל
יְדֵי הַדְּבֹר, עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא זֹכִים
לְבַחֲיִנַת "שְׁלוֹם לְרַחוּק וּלְקָרוֹב" הַנִּ"ל
וְכַנֵּ"ל:

וְזֶה שֶׁתִּקְנֵנוּ רַבּוּתֵנוּ וְנִ"ל לֹאמַר בְּתַפְּלָת
חֲנֻכָּה: 'וְקִבְּעוּ שְׁמוֹנֶת יָמֵי חֲנֻכָּה אֵלֵינוּ
לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל', שֶׁהַזְכִּירוּ
בְּיוֹתֵר הַהִלֵּל וְהַהוֹדָאָה שֶׁהוּא תִקּוֹן הַדְּבֹר
אָף-עַל-פִּי שֶׁעָקֵר הַגֵּם הִיָּה בְּעֲנִין גְּרוֹת
הַמְּנוּחָה וְכוּ' שֶׁעַל זֶה תִּקְנֵנוּ לָנוּ לְהַדְלִיק
נֵר חֲנֻכָּה הַקָּדוֹשׁ, אָף-עַל-פִּי-כֵן הַזְכִּירוּ
בְּתַפְּלָה רַק הַהוֹדָאָה וְהַהִלֵּל שֶׁל חֲנֻכָּה, כִּי
כָּל עָקֵר תִּקְוָה הַגֵּם שֶׁל חֲנֻכָּה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּכָל
שָׁנָה וּשְׁנָה שֶׁהוּא לְהַכְנִיעַ חֲכָמוֹת רָעוֹת
שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁנִּמְשָׁכִין מִחֲכָמַת יוֹן הַרְשָׁעָה
שְׂרוּצִים לְעוֹף בְּשָׁכָל בְּמָה שֶׁאֵין לָהֶם
רְשׁוּת, וּלְזַכּוֹת לְהַהֲפֹךְ מִזֶּה שֶׁהוּא בְּחִינַת
"שְׁלוֹם לְרַחוּק וּלְקָרוֹב" הַנִּ"ל, לִידַע בְּכָל
פַּעַם עֲצָם הַתְּרַחֲקוּתוֹ לַהֲתַקְרֵב עַל-יְדֵי-זֶה
דִּיקָא וְכַנֵּ"ל, כָּל זֶה אֵין זֹכִים כִּי אִם
עַל-יְדֵי הַדְּבֹר הַקָּדוֹשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת הִלֵּל
וְהוֹדָאָה, דְּהֵינּוּ בְּחִינַת תַּפְּלָה. וְעַל-כֵּן
תִּקְנֵנוּ לֹאמַר 'וְקִבְּעוּ שְׁמוֹנֶת יָמֵי חֲנֻכָּה אֵלֵינוּ
לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל' וְכוּ'. 'לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל'
דִּיקָא, כִּי עָקֵר הַתִּקּוֹן עַל-יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁל
תַּפְּלָה בְּבַחֲיִנַת "בּוֹרָא גִיב שְׁפָתַי שְׁלוֹם
שְׁלוֹם לְרַחוּק וּלְקָרוֹב" וְכוּ' וְכַנֵּ"ל:

(כ) וּמִי שֶׁנּוֹתֵן לֵב לְדַקְדֵּק וּלְהִבִּין פֶּרוּשׁ
הַמִּלּוֹת שֶׁל הַמִּקְרָא הִנֵּה "בּוֹרָא גִיב
שְׁפָתַי" וְכוּ', יוֹכֵל לְהִבִּין מִזֶּה עֲצוֹת
לְהַתְחַזֵּק בְּעֲנִין הַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ,
שֶׁזֶה עָקֵר הַתִּקּוֹן לְעֲנִין רְחוּק וְקָרוֹב הַנִּ"ל,
כִּי בְּהַשִּׁיחָה הַנִּ"ל יְכוּל לְפָרֵשׁ הַכָּל לְפָנֵי
ה' יִתְבָּרֵךְ, לְפָרֵשׁ בְּשִׁיחָתוֹ עֲצָם
הַתְּרַחֲקוּתוֹ, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן יִתְקַרֵּב לֵה'

יִתְּבָרֵךְ עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא, עַל-יְדֵי שְׂיִזְכּוּר
עֲצָם רַבּוּי רַחֲמֵי בְּלִי שְׁעוֹר כַּאֲשֶׁר גָּלוּ
לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ ז"ל, אֲבָל עַל-פִּי
רַב הַשִּׁיחָה בְּעֲצָמָה קָשָׁה מְאֹד, כִּי מֵעַצֵּם
הַתְּרַחֲקוּתוֹ אֵין לוֹ דְּבוּרִים לְדַבֵּר, כִּידּוּעַ
לְמִי שְׂרוּצָה לְהַרְגִּיל עֲצָמוֹ בְּזֶה, אֲבָל כָּבֵר
הַזְּהִיר לָנוּ אֲדָמוֹר ז"ל, שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן
יִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי הַתְּחַזְקוֹת לְנֶהֱגֵי הַנִּהְגָּה
זֹאת בְּכָל יוֹם, כִּידּוּעַ לָנוּ כִּמָּה וְכִמָּה
הַזְּהִיר עַל זֶה הַרְבֵּה, כִּי הֶחֱכְנָה וְהִרְצוֹן
לְבַד שְׂמִכִּין אֶת עֲצָמוֹ וְרוּצָה לְדַבֵּר רַק
שְׂאִינוּ יָכוֹל לְדַבֵּר, גַּם זֶה יָקָר מְאֹד אֲצִלוֹ
יִתְּבָרֵךְ, וְאִם יִהְיֶה חֲזָק בְּזֶה הַרְבֵּה בּוֹדָאי
יַעֲזֹרוּ ה' יִתְּבָרֵךְ וַיְבָרֵא לוֹ דְּבוּרִים
בְּבַחֲיַנֵּת "בּוֹרָא גִיב שְׁפִתֵּי", בּוֹרָא מִמֶּשׁ,
כִּי הַדְּבוּרִים הַבָּאִים לְאָדָם הֵם בְּחִינַת
בְּרִיאָה חֲדָשָׁה מִמֶּשׁ, כִּי בּוֹדָאי הוּא רַחוּק
מִדְּבוּרִים מְאֹד מִחֲמַת הַתְּרַחֲקוּתוֹ, אֲבָל
כִּשֶׁהוּא חֲזָק וּמִכִּין עֲצָמוֹ לְדַבֵּר וּלְשִׁיחַ
בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ וְחֲזָק בְּזֶה אֵיזָה שְׁעָה
בְּרָצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים חֲזָקִים אֲזִי ה' יִתְּבָרֵךְ
עוֹזְרוֹ וְשׁוֹלֵחַ לוֹ דְּבוּרִים לְתוֹךְ פִּיו שֶׁהֵם
בְּחִינַת בְּרִיאָה חֲדָשָׁה מִמֶּשׁ, שֶׁה' יִתְּבָרֵךְ
בְּרַחֲמָיו בָּרָא לוֹ דְּבוּרִים וְהַזְמִינָם לְתוֹךְ
פִּיו בְּבַחֲיַנֵּת בּוֹרָא גִיב שְׁפִתֵּי, "בּוֹרָא
דִּיקָא כַּנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא זֹכָה
לְבַחֲיַנֵּת "שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וּלְקָרוֹב"
וְכוֹי כַּנ"ל. וְכִמוֹ שְׁפִתוֹב (מִשְׁלִי טז):
"לְאָדָם מַעֲרִכִי לֵב וַיְמַה' מַעֲנָה לְשׁוֹן",
שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לַעֲרוֹךְ לְבוֹ, הֵינּוּ בְּחִינַת
הֶחֱכְנָה הַנ"ל וְאֲזִי ה' יִתְּבָרֵךְ בּוֹרָא לוֹ
דְּבוּרִים לְתוֹךְ פִּיו בְּבַחֲיַנֵּת "וַיְמַה' מַעֲנָה
לְשׁוֹן". וְכִמוֹ שְׂאוֹמְרִים: "אֲדָנִי שְׁפִתִי
תִּפְתָּח" וְכוֹי, שֶׁה' יִתְּבָרֵךְ בְּעֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל
פּוֹתַח שְׁפִתּוֹ לְדַבֵּר וּלְשִׁיחַ אֶת אֲשֶׁר

בְּלִבּוֹ, כִּי הַכֹּל מֵאֲתוֹ יִתְּבָרֵךְ, רַק הָאָדָם
צָרִיךְ לְהַכִּין אֶת עֲצָמוֹ בְּרָצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים
וְה' יַעֲזֹרוֹ לְדַבֵּר וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ וְכוֹי ל:

(כא) וְעַל-כֵּן כָּל עֲנִין זֶה שֶׁל שְׁלוֹם לְרַחוּק
וּלְקָרוֹב מִרְמֵז בְּפָרִשֶׁת קֵן צִפּוֹר וְכוֹי
כַּנ"ל, כִּי כָל עֲנִין זֶה הוּא בְּבַחֲיַנֵּת תְּקוּן
הַכְּנָפִים כַּנ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת צִפּוֹרִים
וְעוֹפּוֹת שֶׁהֵם בְּעָלֵי כְנָפִים:

(כב) וְזֶה בְּחִינַת מַה שְׁפִתוֹב בְּמִדְרָשׁ
(בְּרַאשִׁית רַבָּה צא, א) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "וַיִּרְא
יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שֹׁבֵר בְּמִצְרַיִם". כִּי יֵשׁ שֹׁבֵר
זֶה הָרָעֵב, כִּי יֵשׁ סֹבֵר זֶה הַשֹּׁבֵעַ, כִּי יֵשׁ
שֹׁבֵר "וַיּוֹסֶף הוֹרֵד מִצְרַיִמָּה", כִּי יֵשׁ סֹבֵר
"וַיּוֹסֶף הוּא הַשְּׁלִיט", כִּי יֵשׁ שֹׁבֵר
"וַעֲבָדוֹם וַעֲנוּ אוֹתָם", כִּי יֵשׁ סֹבֵר "וְאַחֲרֵי
כֵן יֵצְאוּ בְּרֶכֶשׁ גָּדוֹל". "הָאָמֵר לַחֲרָס וְכוֹי
וּבְעֵד כּוֹכְבִּים יַחֲתֵם", אֵלּוּ עֲשֶׂרֶת הַשְּׁבָטִים
שֶׁהֵיוּ נִכְנָסִים וַיּוֹצֵאִים לְמִצְרַיִם וְלֹא הָיוּ
יּוֹדְעִים שְׂיִוִּסָּף קַיָּם, עַד כָּאֵן לְשׁוֹן
הַמִּדְרָשׁ. נִמְצָא, שֶׁדֶּרֶשׁ שֹׁבֵר לְשׁוֹן סֹבֵר
וְתִקְוָה, הֵינּוּ עֲנִין הַנ"ל שֶׁהַתְּרַחֲקוּת הוּא
הַתְּקָרְבוֹת, וְהָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּחִינַת יַעֲקֹב
צָרִיךְ לְהִיטֵל מִצָּפָה לִישׁוּעָה תָּמִיד, וּבְתוֹךְ
הַצָּרָה וְהַתְּחַזְקוֹת וְגִדּוֹל צָרַת הַנֶּפֶשׁ וְגִלּוּתָהּ
כְּפִי שְׂמֵרָגִישׁ כָּל אֶחָד בְּנִפְשׁוֹ, צָרִיךְ
לְרֹאוֹת וּלְהַסְתַּכֵּל מִשֵּׁם דִּיקָא תִּקְוָה וְסֹבֵר
לְגֹאֲלַת נַפְשׁוֹ, לָשׁוּב אֵלָיו יִתְּבָרֵךְ בְּבַחֲיַנֵּת
"וַיִּרְא יַעֲקֹב" שֶׁהוּא אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, "כִּי
יֵשׁ שֹׁבֵר בְּמִצְרַיִם", כִּי יֵשׁ סֹבֵר וְתִקְוָה
בְּמִצְרַיִם, שְׂבִמִּצְרַיִם דִּיקָא שֶׁהוּא בְּחִינַת
תִּקְוָה הַגְּלוּת בְּכָלֵל וּבִפְרָט, כִּי כָל הַגְּלוּת
מְכַנֵּס בְּשֵׁם מִצְרַיִם (בְּרַאשִׁית רַבָּה טז,
ד), שֵׁם דִּיקָא בְּתוֹךְ הַשֹּׁבֵר וְהַצָּרָה יֵשׁ סֹבֵר
וְתִקְוָה גָּדוֹלָה כַּנ"ל בְּמִדְרָשׁ, "כִּי יֵשׁ שֹׁבֵר
וַעֲבָדוֹם וַעֲנוּ אוֹתָם", כִּי יֵשׁ סֹבֵר,

“ואחרי כן יצאו ברכש גדול”. וכן הוא בגלות של עכשו וכן הוא בכל אדם בפרטיות, שכל זה הוא בחינת “שלוש שלום לרחוק ולקרוב” שהתרחקות הוא עקר ההתקרבות וכנ”ל:

(כג) וזה בחינת מה שהבטיח ה' יתברך ליעקב (בראשית מו, ד): “אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה”. ומוכן בפסוקים (זוהר שמות טז). שבזה הפסוק מרמז כל סוד גלות ישראל, ועקר הוא גלות הנפש כל העליות והירידות העוברים על איש הישראלי שזה עקר סוד הגלות והגאולה, שהכל בבחינת “אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה”, שזהו בחינת ירידה תכלית העליה, פמוכא. והעקר הוא התחזקות שצריכין להתחזק מאד מאד בתקף התגברות מרירות הירידה עד שנדמה שפמעט כמעט חס ושלוש, שדיקא משם ירחם עליו ה' יתברך ויושיעו ויקרבו אליו, “כי לא יטש ה' את עמו” וכו'. וכמו שכתוב: “אמרתי מטה רגלי חסדך ה' יסעדני” וכו'. וכתוב: “ואמר אבד נצחי ותוחלתי מה' זאת אשיב אל לבי על-פן אוחיל חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמי חדשים לבקרים” וכו' וכנ”ל. וכן בפסוקים רבים, ובפרט בדברי רבותינו ז”ל מבאר שדיקא כשישראל הם בתכלית הדחקות והצרה חס ושלוש, אז דיקא יש סבר ותקוה לישועה גדולה. וכמו שמבאר במדרש (שמות רב א, ט) על פסוק “ועלה מן הארץ” דיקא, עין שם. וכן הוא בפרטיות בכל אדם ובכל זמן, כי ה' יתברך מהפך המכה לרפואה, כמו שאמרו רבותינו ז”ל וכל זה מרמז בפסוק: “אנכי ארד” וכו' הנ”ל:

(כד) ולבאר הדבר יותר, כי איתא שיש שם שיוצא מפסוק זה: “אנכי ארד עמך מצרימה”, כמובא בתפלות שבספר שערי ציון ובתפלות שאומרים בליל הושענא רבה אחר תהלים, שתקנו לבקש ולהתפלל להנצל מכל מיני צרות בכת השם הקדוש היוצא מפסוק זה: “אנכי ארד עמך וכו', שהוא אמ”י נצ”א וכו', עין שם. וענין יציאת השם הקדוש הזה הוא כך, כי בפסוק זה יש שלשים אותיות מן “אנכי עד גם עלה” ומחלקים אותם לשלשה חלקים של יוד יוד אותיות, דהינו “אנכי ארד עמך” הוא יוד אותיות, וכן “מצרימה ואנכי” עד היוד של ואנכי הם יוד אותיות, ואחר כך היוד של ואנכי ותבות שלאחריו “אעלה גם עלה” הם יוד אותיות, ומחברין אות אחד מכל חלק וחלק משלשה חלקים הנ”ל, ועל-ידי-זה יוצא השם הנ”ל, דהינו האלה של אנכי והם של מצרימה והיוד של ואנכי הנ”ל ויוצא השם אמ”י, וכן אחר כך הנון של אנכי והצ” של מצרימה והא' של אעלה, וכן כלם, והסדר הוא כך:

א נ כ י א ר ד ע מ ך

מ צ ר י מ ה ו א נ כ

י א ע ל ך ג ם ע ל ה

והמשים לב יוכל להבין מזה רמזים נפלאים לענין הנ”ל, להתחזק תמיד להיות מצפה לישועה גדולה בכל אשר יעבר עליו. כי יש בפסוק הזה שלשה חלקים, שהם בחינת הירידה לתוך הגלות, והגלות בעצמה, והעליה מתוך הגלות, שזה בחינת שלשה חלקים, שהם “אנכי ארד עמך”, שהוא בחינת הירידה לתוך

הגלות, וצריכין לידע ולהאמין שגם בעת הירידה בעצמה ה' יתברך עמו, בבחינת אנכי בעצמי כביכול ארד עמך. ואחר כך החלק השני הוא "מצרימה ואנכי" עד היוד לרמוז על הגלות בעצמה שהוא בחינת מצרימה שכולל כל הגליות. ותכף כשבאים בתוך הגלות שהוא הירידה, תכף מתחיל העליה ועל-פן נכתב מיד, "ואנכי אעלה":

נמצא, ש'אנכי' הראשון מרמז על הירידה לתוך הגלות 'ואנכי' השני מרמז על העליה מתוך הגלות, אף בשעת הגלות והירידה כשמתחיל צמיחת קרן ישועה שנמשך מבחינת 'ואנכי' השני שהוא בחינת העליה בחינת "ואנכי אעלה" וכו', אזי הבעל דבר רוצה להתגבר ביותר בדרך שני אנשים הנלחמים זה בזה, שפשוטא שהאחד מתגבר כנגדו אזי הוא מתחזק כנגדו בהתגברות והתגברות יותר, פמוכא בדברינו כמה פעמים, וזה עקר תקף מרירת הגלות של עכשו, מחמת שהוא עכשו בעקבות משיחא וה' יתברך מצפה בכל יום למהר לגאלנו, על-פן מתגבר ביותר בכלל ובפרט כידוע.

וזה מרמז בסוד השם של הפסוק הנ"ל שמרמז על כל הגליות וגאלתם בכלל ובפרט כנ"ל, כי החלק השני הוא "מצרימה ואנכי" עד היוד האחרונה של 'ואנכי', כי 'ואנכי' השני הוא בחינת התקוה לישועה בחינת "ואנכי אעלה" גם עלה", אף תכף כשמתחיל בתוך הגלות צמיחת קרן ישועה שנמשך מן 'ואנכי' השני, אזי הסטרא אחרא והבעל דבר מתגברין להעלים גם זאת, ורוצים לתפס גם בחינה זאת לתוך הגלות, בסוד גלות

השכינה, שזהו בחינת שאותיות האמצעיים הם "מצרימה ואנכי", כי גלות מצרים שכולל כל הגליות רוצה להתגבר גם על 'ואנכי' השני להעלים הצמיחת קרן ישועה שנמשך משם.

ומגדל התגברותם מאד מאד עד שמעלימין ומסתירין הכל היה כמעט אפס תקוה חס ושלום, לולא ה' עזרתה לנו שפשמתפשטין ביותר על הקדשה ורוצים להעלים לגמרי בבחינת (תהלים לו) "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו", אזי דיקא "ה' לא יעזבנו בידו", וכמו שמבאר בסימן ר"ח על פסוק זה, עין שם מה שכתוב, שהסטרא אחרא והחולקים רוצים להתפשט לכסות הצדיק לגמרי וכו' עד שלא יוכל להנשים חס ושלום, אבל ה' יתברך לא יעזבנו בידו.

וזה סוד היוד אחרונה של 'ואנכי' השני, שהיא שיכה לחלק השלישי, ומצטרפת לתבות "אעלה" גם עלה", לרמז שפשמתפשטין גם על 'ואנכי' השני, ורוצים להעלים הצמיחת קרן ישועה הנמשך משם כדי שישתקעו בגלות חס ושלום, אבל ה' יתברך לא יעזבנו בידם, כי "ידו אחזת בעקב עשו" כתיב (בראשית כה, כו), ופרש רש"י שאינו מספיק לגמור מלכותו, עד שבא יעקב ונוטלה הימנו, כי היוד של יעקב, שהוא בחינת היוד אחרונה של 'ואנכי' השני הנ"ל, כשרוצים להתגבר ולהתפשט גם עליה, חס ושלום, להעלים הכל חס ושלום, אזי זאת היוד מתגברת ומצטרפת לתבת "אעלה" גם עלה" שעל-ידי-זה נתהפך הכל לעליה גדולה וכנ"ל, והבן הדבר היטב.

כי אף-על-פי שמחלקים הפסוק לשלשה חלקים כנ"ל, שהם הירידה לתוך הגלות, והגלות בעצמו, והעליה מתוך הגלות, אבל באמת הכל נכלל בשתי בחינות, כי תכף כשבאים בתוך הגלות תכף מתחיל צמיחת קרן ישועה, כי מתחיל מיד העליה, שזהו בחינת מלוי פגימת הלבנה, שתכף כשבאה לתכלית המעוט מתחלת להתמלאות מיד, שזה מרמז על הגאולה מתוך תקף הגלות כידוע. וכמו שכתוב (דברים לב, לו): "כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב" וכו' "ראו עתה כי אני אני הוא" וכו'. ובאמת לאמתו הכל אחד, כי הירידה בעצמה היא העליה, בבחינת ירידה תכלית העליה, אף עקר הגלות הוא גלות הדעת שרוצה להסתיר ולהעלים הדעת לגמרי כאלו אפס תקוה חס ושלום, כמו שכתוב: "ברצח בעצמותי חרפוני צררי באמרם אלי כל היום איה אלקיך" וכו'. וכן בפסוקים הרבה, עד שרוצים להעלים גם 'ואנכי השני, שהוא התחלת צמיחת קרן ישועה כנ"ל, אבל כשרוצה להעלים ולהסתיר לגמרי, ה' לא יעזבנו בידו, כי היוד אחרונה שב'ואנכי' השני מתגברת ומצטרפת עם תבות "אעלך גם עלה", ונתהפך הכל לעליה גדולה כנ"ל, כי באמת הכל להפך, כי ה' יתברך עמנו תמיד, בין בעת הירידה בין בהגלות בעצמה בין בעת העליה, כמפרש בפסוק זה בעצמו: "ואנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך" וכו'. וכמו שכתוב: "אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי" וכו'. ועין פרוש רש"י שם שפרש 'מה

שלא כתיב "אתי מלבנון תבואי", לומר: משעת יציאתכם מכאן, עד שעת ביאתכם לכאן אני עמכם בכל אשר תצאו ותבאו, הינו כנ"ל, והבן היטב:

ואם תדקדק יותר תראה נפלאות, כי הלא היוד של 'ואנכי' הנ"ל שהיא מצטרפת לתבת "אעלך גם עלה" שממש עקר העליה, כי היא שעמדה לנו ולאבותינו בגלותנו שאינה מנחת שתתפשט הסטרא אחרא גם עליה וכו' וכנ"ל, זאת היוד בעצמה מצטרפת בהשם הראשון היוצא מפסוק זה שהוא אמ"י, שהוא האלף של 'אנכי' הראשון והמ"ם של 'מצרימה' והיוד הזאת הנ"ל כנ"ל. נמצא, שגם בהתחלת הירידה לתוך הגלות שהוא בחינת "אנכי ארד עמך" ומהתחלת הגלות הראשון בעצמו שהוא בחינת המם שהיא אות ראשונה של "מצרימה" שהוא התחלת הגלות, תכף ומיד נצטרף עמם היוד הנ"ל שהיא יוד האחרונה של 'ואנכי' שני הנ"ל, שממש התקוה והעליה כנ"ל, ונעשה השם אמ"י כנ"ל. כל זה להודיע ולהורות שגם בתחלת הירידה לתוך הגלות, ובהתחלת הגלות תכף עמדה לנו היוד הנ"ל שממש העליה, והיא בעצמה עמדה לנו בהתחלת הירידה והגלות בעצמה, לשמרנו ולהצילנו שלא נשתקע שם חס ושלום, כי ה' יתברך מגיד מראשית אחרית, וכמו שמבאר במדרש על פסוק: "ויהי בעת ההיא וירד יהודה" וכו', שעד שלא התחיל הגלות הראשון נולד הגואל האחרון שהוא פרץ וכו', עין שם, הינו כנ"ל, והבן:

פרפראות לחכמה

רבינו ז"ל בפירוש על הר"ר נתן ז"ל שהיה זריז גדול מאוד כידוע ופעם אחת התפעל רבינו ז"ל מאוד מזריזתו הגדולה והנפלאה, ואמר עליו אז שבוודאי יהיה הר"ר נתן ז"ל מנהיג ורועה ישראל, כי על ידי זריזות זוכין להיות רועה נאמן כנ"ל נמצא מבואר מדברי רבינו ז"ל עצמו, שהר"ר נתן ז"ל הוא בחינת החכם הדור שהוא בחינת הנמלה כנ"ל (וזה סעד גם למה שביארנו לעיל במאמר חדי ר"ש סי' ס"א בענין זה של הר"ר נתן ז"ל), וזה שסיים הכתוב שם במשלי ו' לך אל נמלה וכו' אשר אין לה קצין שוטר ומושל תכין בקיץ לחמה אגרה בקציר מאכלה (ודברי רז"ל ידועים בזה), שזה מרמז גם כן על ענין הנ"ל שדייקא אחר פטירתו של רבינו ז"ל, חיבר הר"ר נתן ז"ל ספרים הרבה והכין לנו כל טוב, אף על פי שהוא בעצמו לא ידע מה יהיה מהם אם יזכה העולם ליהנות מחיבוריו אם לאו (כמבואר במקום אחר, ובאמת בחייו לא נדפס מחיבוריו כי אם כרך קטן, וגם זה סמוך לפטירתו ז"ל כידוע) וכבר מבואר שהלימוד שהחכם מלמד דעת את העם ומתקן עצתם, הוא בחינת רגלין שזה בחינת בשמים יכסה רגליו כנ"ל, על כן הוא צריך להקפיד ביותר על המנעלים שהם שמירה להרגלין וכן ברוחניות ועבודת ה' צריך להתחזק ביותר בבטחון בהשם יתברך, שזה עיקר השמירה לבחינת רגלין ברוחניות בחינת (משלי ג) אז תלך לבטח דרכיך ורגליך לא תגוף, כי הבטחון השלם הוא ההיפוך מבחינת רגל מועדת כמו שכתוב בה' בטחתי לא אמצע (תהלים כ"ו).

אות ז' שם, לענין הנמלה שבתוך פה הנחש, שעל ידי זה בא למבטח בוגד היינו לבטחון שאינו שלם ואמת כראוי, שזה בחינת (משלי כ"ה) שן רועה ורגל מועדת מבטח בוגד, והנמלה הוא בחינת החכם הדור המלמד דעת ודרכי ה' אל העם כמו שכתוב (שם ו) לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם וכו' אפשר לומר שזה נוגע לענין המבואר לעיל שאמר להר"ר נתן ז"ל אודות המנעל שלו שנתעקם העקב על פניו שהוא דומה כמו שטופחין בפנים וכו', ומפשוטו נראה שהוכיח אותו על פניו למה הוא הולך במנעל כזה, כי כבר ידוע מה שהקפידו רז"ל על ענין המנעלים (כמו שארז"ל (שבת קכ"ט) לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו ויקח מנעלים לרגליו, בפרט לענין תלמיד חכם הקפידו ביותר ואמרו שאין לו לת"ח לילך במנעלים מטולאים בשוק וכל זאת כדי שלא יתבזה בפני ההמון), ועל כן הקפיד גם רבינו ז"ל על זה קצת, ובכאן רימז לו שזה בא מחמת הבטחון שאינו שלם ואמת, שזה בחינת שן רועה ורגל מועדת דייקא (כי המנעל הוא שמירה להרגלין), וזה בא על ידי מבטח בוגד שבא על ידי שהנמלה שהוא חכם הדור מונח בתוך פיה של הנחש והם מבלבלין אותו והחכם הוא בחינת נמלה כמו שכתוב (משלי ו) לך אל נמלה עצל וכו', וכבר ידוע מה שמבואר בספר המדות שעל ידי זריזות זוכה להיות רועה נאמן וסימן לדבר לך אל נמלה וכו' וכתוב (בראשית מ"ט) משם רועה אבן ישראל ס"ת נמלה, ושמעתי מאנשים נאמנים מאנ"ש הזקנים, שענין זה אמר

עצות וחיצוקים הלכה למעשה שהתנוצץ לי בתורה ס"ט הקדושה

בס"ד לש"מ לש"ב

כ"ח אדר א' תשפ"ד

מאמר לְכוכבי אור "אמת ואמונה"

כָּל עֲנִינוּ שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הִיא אֱמֶת וְאִמוּנָה, וְהַעֲקָר הוּא הָאִמוּנָה, שֶׁהִיא צְרִיכָה לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם וְיוֹם שָׁעָה שָׁעָה רַגַע רַגַע וּבְכָל שְׁנִיָּה וּשְׁנִיָּה.

עַד שֶׁהָאָדָם זֹכֵה לִרְאוֹת אֶת ה' פָּנִים אֶל פָּנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (וְאַתְחִנּוּ ה' ד) "פָּנִים בְּפָנִים דִּבֶּר ה' עִמָּכֶם", וְכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (כִּי תִשָּׂא לִ"ג י"א) "וְדִבֶּר ה' אֶל מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְיָשָׁב אֶל הַמַּחֲנֶה וּמִשְׁרָתוֹ יְהוֹשֵׁעַ בֶּן נֹון נָעַר לֹא יִמִּישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל".

שְׁנִיָּזָה כּוֹלְנוּ כְּמוֹ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון וְלֹא נִמּוּשׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל, וְלֹא נּוֹצִיא אֶת הָרֹאשׁ מִן הַגִּמְרָא אֲפִילוֹ לְשְׁנִיָּה אַחַת, וְכָל הָעֲשָׂרִים וְאַרְבַּע שָׁעוֹת רַק נִהְיֶה בְּדִבְרֵי תוֹרָה, וּבִפְרָט בַּגִּמְרָא הַקְדוּשָׁה, רַש"י תּוֹסֵפוֹת וְכָל הַמְּפָרְשִׁים הַקְדוּשִׁים, וְכָל י"ד בְּרָכִים שֶׁל הַרְמָב"ם הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, וְכָל ד' חֻלְקֵי שְׁלֹחַן עָרוּךְ, וְכָל ד' הַטּוֹרִים, וְשָׂאֵר סְפָרִים קְדוּשִׁים, זוֹהַר תְּקוּנֵי זוֹהַר, עֵץ חַיִּים פְּרִי עֵץ חַיִּים, וְכָל כְּתָבֵי הָאֶרֶץ הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, שְׁמוּנָה שְׁעָרִים, וְשָׂאֵר סְפָרִים קְדוּשִׁים שֶׁל הָאֶרֶץ הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, וְכָל סְפָרֵי רַבֵּינוּ הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן סְפָרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שְׁבַחֵי הַר"ן וְחַיֵּי מוֹהֲר"ן, וְשָׂאֵר סְפָרִים קְדוּשִׁים, וְכָל שְׁמוֹנֶת הַבְּרָכִים הַקְדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים שֶׁל מוֹהֲרֵנ"ת הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַנִּקְרָאִים לְקוּטֵי הַלְכוֹת, וְכָל מְסֵלֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁעָרִי תְּשׁוּבָה אֲרָחוֹת צְדִיקִים חוֹבֵת הַלְכוֹת, זֶרַע קוֹדֵשׁ מְאֹד עֵינִים, וְכָל סְפָרֵי הַשְּׁפָת אֱמֶת וְחִדּוּשֵׁי הָרִי"ם וְאִמְרֵי אֱמֶת, וְהַחֲתָם סוֹפֵר וְהַכְּתָב סוֹפֵר, וְשָׂאֵר כָּל הַצְּדִיקִים הַקְדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים שֶׁהָיוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת.

בְּבִרְכַּת הַתּוֹרָה

וּבִאֲהָבָה רַבָּה

אֱלִיעֶזֶר בֶּרֶלֶנְד

מהנעשה והנשמע בחבורת "אפויים בליבו"

מכתב חיזוק ללימוד הספה"ק כוכבי אור

כפי שהרחבנו בחוברת הקודמת מההתחדשות הגדולה במפעל רבינו עם התחלת הסדר החדש בספרי רביה"ק, זכיה נפלה בחלקינו למאמר נורא הוד ממורינו הרב שליט"א לרגל הלימוד בספר הנורא "כוכבי אור" בחלק אמת ואמונה, המכתב המלא מופיע בעמוד הקודם, זה הזמן להתחדש בחודש זה בהתחדשות חדשה ומחודשת.

שיעור יומי בקו החבורה

כפי שכתבנו בחודש הקודם, שבחלקים הקשים והמעמיקים שבכוכבי אור יתקיימו שיעורים בקו החבורה, זכינו ובימים אלו מתקיים שיעור יומי מרתק ותמציתי מפי אחד מאנ"ש על החלק "אמת ואמונה", השיעור עולה לקו מידי יום עד לסיום חלק "אמת ואמונה", ניתן לשמוע את כל השיעורים בקו החבורה 9148* שלוחה 4,6,1.

מזל טבא וגדיא יאה

ברכת מזל טוב חמה ולבבית משוגרת בזאת בשמחה רבה מאוד לידידנו היקר העושה גדולות ונצורות למען הצלחת "מפעל רבינו" במסירות אין קץ בחפץ לב ובהארת פנים הבה"ח ר' נחמן גלינסקי נ"ו לרגל אירוסיו בשעתו"מ עב"ג בת הרה"ח ר' נחמן צוקר הי"ו נכדו בכורו של מורינו הרב שליט"א, ויה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל על אדני התורה והיראה בדרך רבינו הקדוש, ולראות דורות ישרים מבורכים, ואך טוב וחסד ירדפכם כל ימי חייכם וששון ושמחה ישמע בביתכם כל הימים ברוב נחת דקדושה מכל יו"ח עד ביאת גוא"צ אמן.

הספק יומי בספה"ק "כוכבי אור"

שע"י אפויים בליבו - חודש אדר ב' תשפ"ד

לחודש	עמ'	לחודש	עמ'	לחודש	עמ'
א'	צ"ה	י"א	קי"ז	כ"א	קל"ט
ב'	צ"ז	י"ב	קי"ט	כ"ב	קמ"א
ג'	צ"ט	י"ג	קכ"א	כ"ג	קמ"ג
ד'	ק"א	י"ד	קכ"ג	כ"ד	קמ"ה
ה'	ק"ג	ט"ו	קכ"ה	כ"ה	קמ"ז
ו'	ק"ה	ט"ז	קכ"ז	כ"ו	קמ"ט
ז'	ק"ט	י"ז	קכ"ט	כ"ז	קנ"א
ח'	קי"א	י"ח	קל"א	כ"ח	קנ"ג
ט'	קי"ג	י"ט	קל"ג	כ"ט	קנ"ה
י'	קט"ו	כ'	קל"ה		

ויהי מקץ שנתיים ימים

בס"ד בחודש זה מציינים שנתיים ליסוד החבורה הקדושה "אפויים בליבו", שנוסדה כהכנה לפורים תשפ"ב. שנתיים של התעסקות, הליכה והתעמקות, חיות והתחדשות בתורת הצדיק, לעורר ולהמריץ ולהרבות פעלים בקרב בחורי הצדיק. להלן טעימה קצרה ממה שזכינו בשנתיים אלו: שיעורים אצל מורינו הרב שליט"א, תשורות חן לבחורים, סדרי לימוד עם מתן שכרה בצידה, שיעורים ממשפיעי אנ"ש, חוברות מפוארות היוצאות לאור מידי חודש, מכתבים ומאמרים מידי חודש ממורינו הרב שליט"א, מלגות ותמריצים, קמפיינים ומודעות מושכי לב ומרהיבי עין, מבחנים וחידונים, כתיבת עצות וחזיונים היוצאים למעשה מהתורות, ועוד ועוד, יכלה היריעה והם לא יכלו. וכאן המקום לישא תפילה שלא יארע דבר תקלה על ידינו ונוכה להמשיך ביתר שאת ועוז לזכות את אנ"ש לדלות מבאר הנחל נובע להתקרב לצדיק בתכלית השלמות ולתיקוננו האמיתי והנצחי בהאי עלמא עדי נוכה לביאת משיח צדקינו ולגאולה שלימה בב"א.